

25

APREL
2019-cu il

№ 74 (3972)

Qiyməti
40 qəpik

BAKİ

XƏBƏR

www.baki-xeber.com

Haftədə
5 dəfə çıxır

Qəzet
2003-cü ildən
nəşr olunur

PEKİNDƏ GURULTULU «VAHİD ÇİN» VƏ «ƏRAZİÇƏ BUTOV AZƏRBAYCAN» BƏYANATLARI SƏSLƏNDİ..

■ səh. 2 ■

Prezident İlham Əliyevin səfər etdiyi Çinin dövlət başçısı Azərbaycanın bütövlüyünü birmənalı dəstəklədi

**Manatın sabitliyinə Prezidentin
və beynəlxalq ekspertlərin
üst-üstə düşən iki baxışı...**

■ səh. 10 ■

**Ermənilər BMT-ni
Azərbaycan əleyhinə
təcavüz ortağına çevirə bildi...**

■ səh. 6 ■

**Paşinyan "Qarabağ klani"nin
daha bir iri fiqurunu "boğazladı"...**

■ səh. 11 ■

**Makronun uydurma "erməni
genosidi"nə vurğunluğu
Fransa dövlət elitasını parçaladı...**

■ səh. 7 ■

**Radikal Azərbaycan
müxalifəti Trampın Qüds,
Colan qərarlarına niyə susdu...**

■ səh. 6 ■

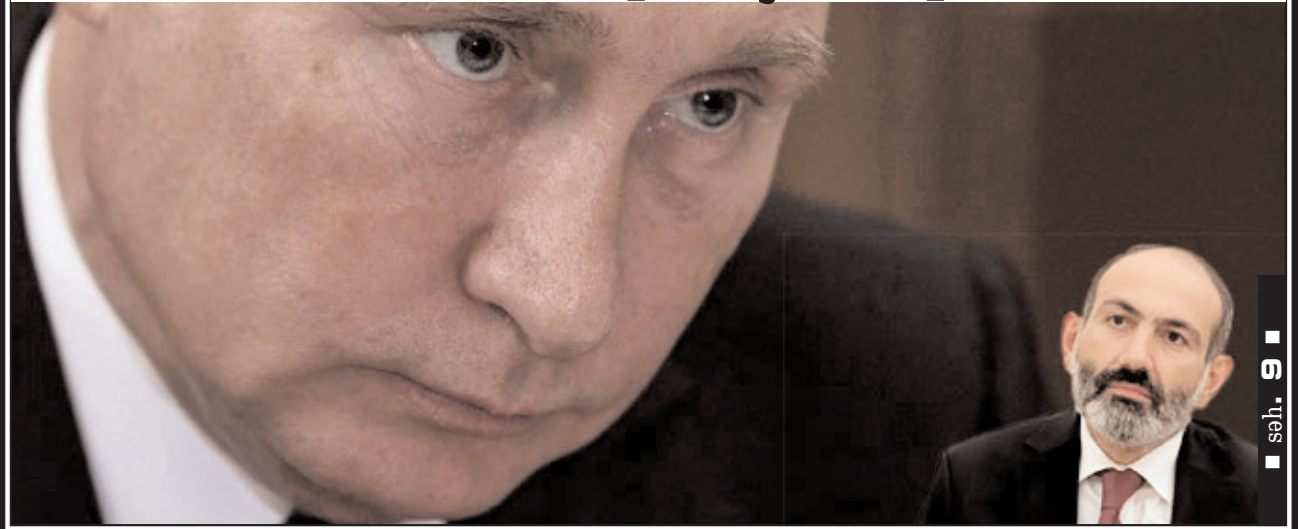
**Eldar Əzizov Bakının lift
təsərrüfatında korrupsiya proseslərini
gündəmə gətirdi - bir səs-küylü
toyun söz-söhbəti yenidən qayıdır...**

■ səh. 12 ■

**Pirsağı camaatı dənizə çirkəb
axıdanlara qarşı ayağa qalxdı**

■ səh. 15 ■

Paşinyandan zorən etiraf - «Rusiya ilə münasibətlər yaxşı deyil...»

■ səh. 9 ■

**Ermənistan XİN-in Oqtay Əsədova cavab adı altında
AB-ni şantaj cəhdi - hədəf Azərbaycanla sazişdir...**

■ səh. 5 ■

**İcra başçılarının «xalqa vicdanla xidmət» meyarına
uyğunluğu aktual gündəm müzakirəsində...**

■ səh. 4 ■

**Yanmış «Diqlas»ın sahibi Araz adlı şəxsə qarşı
icarədar sahibkarın 500 min dollarlıq iddiası...**

■ səh. 13 ■

**"Yurd"un viran
qoyduğu Elçibəy
yurdu və Əli
Kərimliyə qalan tək
"siyasi ekspertlik"...**

**Milli Məclisdə xüsusi
Qarabağ dinləmələri
18 ildən sonra
- iqtidardan və
müxalifətdən baxışlar...**

**Azərbaycandan
çıxarılmış məşhur
alman fondlarının
başqa adlarla qayıdışı,
ya yeni mahiyyət...**

**Paşinyanın Zelenskiyə
Putinlə davranış
öyrətməsinin
pərdəarxası komik
və ciddi mənalı...**

**Azərbaycanda
zorakılıq qurbanı
uşaq və qadınlar
üçün dövlət
sığınacaqları yoxdur...**

Pekində Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin və Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Tzinpinin görüşü olub. Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Tzinpinin Prezident İlham Əliyevi qarşılıqdan sonra dövlət başçıları birgə foto çəkdirlər.

Çin Xalq Respublikasının sədri Si Tzinpin deyib ki, Bakı ilə birlikdə ortaq səylərlə "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin reallaşdırılmasını davam etdirməyə, birgə inkişaf və fərvanlıq naminə bütün sahələrdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı daim dərinləşdirməyə hazırdır.

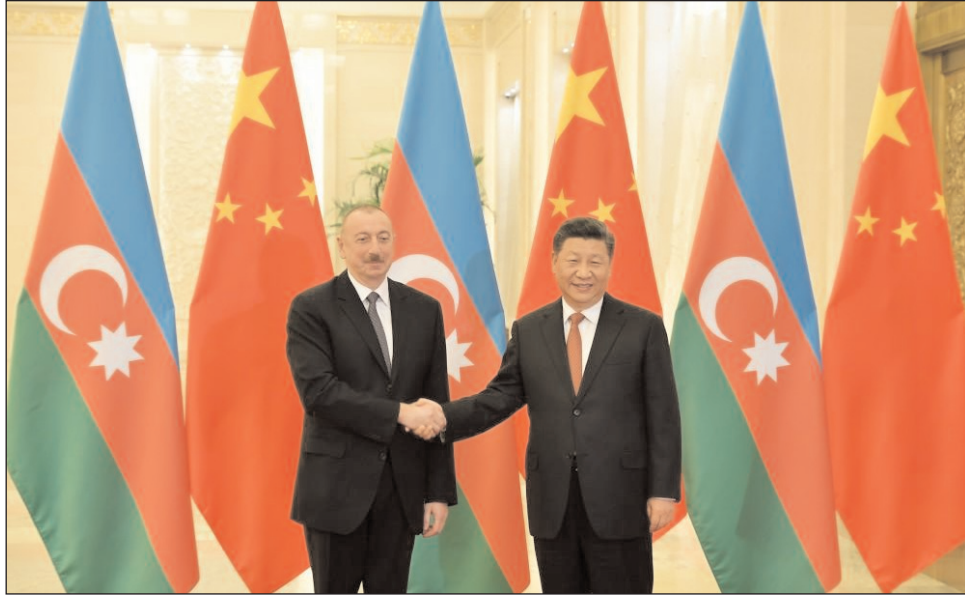
"Cənab Prezident, Siz Çin xalqının çoxdankı dostusunuz, Çin-Azərbaycan münasibətlərinin və bütün sahələrdə əməkdaşlığın inkişafı üçün şəxsən daim şey göstərsiniz. Mən bunu yüksək qiymətləndirirəm və Sizinlə sıx əlaqə saxlamağa, ikitərəfli münasibətləri birlikdə sağlam məcrada inkişaf etdirməyə hazıram. Çin Kommunist Partiyası da Yeni Azərbaycan Partiyası ilə əlaqələri fəallaşdırmağa, dövlət idarəciliyi təcrübəsini mübadilə etməyə, iki ölkə arasında qarşılıqlı etimadı möhkəmlətməyə hazırdır".

Prezident İlham Əliyev cavab çıxışında deyib:

Biz birgə səylərimizlə əməkdaşlığımızı irəlilədirik, bundan sonrakı qarşılıqlı fəaliyyətin yollarını müəyyən edirik. Bu Forumun keçirilməsi çox böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Pekində gurultulu "Vahid Çin" və "Ərazicə bütöv Azərbaycan" bəyanatları səsləndi...

Prezident İlham Əliyevin səfər etdiyi Çinin dövlət başçısı Azərbaycanın bütövlüyünü birmənalı dəstəklədi

Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Tzinpin Çinin Azərbaycanın suverenliyini, ərazi bütövlüyünü və müstəqilliyini dəstəklədiyini vurğulayaraq, "Bir kəmə, bir yol" layihəsi çərçivəsində Trans-Xəzər nəqliyyat dəhlizinin əhəmiyyətini qeyd edib.

Prezident İlham Əliyev də öz növbəsində Azərbaycanın "Vahid Çin" siyasətini ardıcıl surətdə dəstəklədiyini vurğulayıb.

Söhbət zamanı infrastruktur, logistika, energetika, turizm, kənd təsərrüfatı, investisiya, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, təhsil və humanitar sahələrdə, o cümlədən hüquq-mühafizə orqanları arasında əməkdaşlıq və beynəlxalq terrorizmə qarşı mübarizə sahəsində əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olundu.

Prezident İlham Əliyev Si Tzinpin ölkəmizə səfərə dəvət edib, dəvət məmnunluqla qəbul olundu.

Prezidentin başqa ikitərəfli görüşləri də olub. Belə ki, Azərbaycan Prezidenti Pekində "ZTE" Korporasiyasının sədri Li Zixue ilə

görüşüb. "ZTE" Korporasiyasının sədri rəhbərlik etdiyi şirkətin dünyada telekommunikasiya avadanlıqlarının ən böyük təchizatçılarından biri olduğunu bildirib. Çində və xaricdə çoxlu tərəfdaşlarının olduğunu deyən Li Zixue Azərbaycan bazarında da gözəl əməkdaşlıq nümunə-

lərinin mövcudluğunu vurğulayıb və ölkəmizlə tərəfdaşlıq əlaqələrini gücləndirmək istədiklərini bildirib.

Prezident İlham Əliyev bu əməkdaşlığın uğurlu olacağına ümid etdiyini bildirib. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının inkişafının Azərbaycanda priori-

tet sahələrdən olduğunu deyən dövlət başçısı son illərdə bu sektorun inkişafı üçün xeyli işlərin görüldüyünü, bu sahəyə investisiyaların yatırıldığını, xarici tərəfdaşlarla əlaqələrin genişləndiyini deyib. Prezident İlham Əliyev "ZTE" Korporasiyası ilə əməkdaşlıq

üçün yaxşı imkanların olduğunu vurğulayıb.

Prezident Pekində "CETC International" Korporasiyasının baş direktoru Vu Mançinlə də görüşüb.

Görüşdə Vu Mançin "CETC International" Korporasiyasının Çinin radioelektronika sahəsində ixtisaslı şirkətlərindən olduğunu deyərək, bu sahədə uzun illərdir uğurla fəaliyyət göstərdiklərini bildirib. O, bu sahədə Azərbaycanla əməkdaşlıq qurduqlarını və bundan məmnun qaldıqlarını vurğulayaraq, əlaqələrin inkişaf etdiyini bildirib.

Ölkələrimiz arasında dostluq əlaqələrinin mövcud olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycan Çinin böyük şirkətlərinin ölkəmizdə fəal iş görmələrində maraqlıdır. Dövlət başçısı artıq Çinin bir çox şirkətlərinin təmsilində yaxşı tərəfdaşlığın yarandığını bildirib və Azərbaycanda xarici şirkətlər üçün geniş fəaliyyət sahəsinin olduğunu qeyd edib.

DEMOKRATİK, MÜSTƏQİL QƏZET

BAKİ

XƏBƏR

www.baki-xeber.com

Haftada
5 dəfə çıxır
Qəzet
2003-cü ildən
nəşr olunur

**«Bakı-Xəbər» qəzetini hər səhər
evinizdə və iş yerinizdə əldə
etməyin ən asan yolu -
Abunə!**

**Abunə istəyinizdən asılı olaraq
1-12 aylıq müddətə yazılır.**

1 aylıq abunə qiyməti - 8 AZN

3 aylıq abunə qiyməti - 24 AZN

**Abunə yazılışı aşağıdakı mətbuat
yayım şirkətləri vasitəsilə həyata keçirilir:**

QAYA - telefonlar: (012) 564-63-45; 564-48-96

Azərmətbuatyayım: (012) 441-19-91; 440-27-85; 440-39-83

Press Inform: (012) 498-00-80; (055) 315-60-02

**Türkiyə mətbuatı
da ermənilərin
PKK terrorçuları
ilə fəal əməkdaşlıq
etdiyini aşkarladı...**

Ermənilər PKK terrorçuları ilə fəal əməkdaşlıq edirlər. Bu barədə "Trend" Türkiyə mətbuatına istinadən məlumat verir. Bildirilir ki, 4 il əvvəl İraqın şimalında Li-van ermənilərindən ibarət 200 nəfərlik xüsusi briqada yaradılıb.

Bu məlumatın Türkiyə Silahlı Qüvvələri tərəfindən İraqın şimalında və Türkiyənin cənub vilayətlərində saxlanan PKK terrorçularından alındığı deyilir. Həmçinin qeyd olunur ki, bir sıra livanlı ermənilər, eləcə də briqadaya daxil olan digər PKK üzvləri əvvəllər Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində Azərbaycan Ordusuna qarşı döyüşlərdə iştirak edib.

**Ermənistan XİN bəyanat verdi və
növbəti "Qarabağ" tələsinə düşdü**

Azərbaycan XİN: "Erməni tərəfinin bəyanatı münafiqşədə məhz iki tərəfin mövcudluğunu növbəti dəfə sübut edir"

Erməni tərəfinin bəyanatı münafiqşədə məhz iki tərəfin mövcudluğunu növbəti dəfə sübut edir. Baki-xeber.com xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) mətbuat katibi Leyla Abdullayeva erməni həmkarının bəyanatını şərh edərkən deyib.

L.Abdullayeva bildirib: "Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məsələsinin Avropa İttifaqı-Ermənistan sazişində necə əks olunmasının detallarına varmadan, mən yalnız onu söyləyə bilərəm ki, erməni tərəfinin bu bəyanatı münafiqşədə məhz iki tərəfin, yəni Ermənistan və Azərbaycanın mövcudluğunu və heç bir "üçüncü tərəf" in olmaması barədə həqiqətin dəyişilməzliyini növbəti dəfə sübut edir". Qeyd edək ki, Ermənistan XİN-in mətbuat katibi öz şərhində Avropa İttifaqının (AI) Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması ilə bağlı mövqeyinin Ermənistan-Avropa İttifaqı hərtərəfli və genişləndirilmiş tərəfdaşlığı haqqında sazişində aydın ifadə olunduğunu və orada digər prinsiplərlə yanaşı, öz müqəddəratını təyinetmə prinsipinə də istinad edildiyini deyib.

Xamneyi ABŞ-ı hədələdi

"Sanksiyalara baxmayaraq, neft ixracını davam etdirəcəyik"

İran tələb olunduğu qədər neft ixrac etməyə davam edəcək. "Trend" in məlumatına görə, bunu İranın ali lideri Əli Xamneyi öz "Twitter" sahifəsində yazıb.

O bildirib ki, ABŞ İranın neft satışlarını boykot etmək cəhdləri heç nəyə gətirib çıxarmayacaq.

Ə.Xamneyi vurğulayıb ki, ABŞ-ın hərəkətləri cavabsız qalmayacaq: "Onlar ümid edir ki, İran neftin satışını dayandıra bilib. Amma bizim güclü xalqımız və hökumətimiz söyləyişlərə, blokadanı yarmaq olar".

Mətbuat Şurasının İdarə Heyətinin iclası keçirilib. Toplantını açan MŞ sədri, Milli Məclisin deputatı Əflatun Amaşov gündəlikdəki məsələlər barədə məlumat verib. Gündəlik səsə qoyularaq qəbul edilib. İclasda ilk olaraq Şuranın 2019-cu ilin yanvar-mart ayları ərzində gördüyü işlərlə bağlı məlumat dinlənib. Bildirilib ki, Azərbaycan Mətbuat Şurasına hesabat müddətində 214 müraciət daxil olub.

Onlardan 138-i media orqanlarından şikayətdir.

Şikayətlərin 124-ü Şuranın Katibliyində baxılıb. 98 şikayət katiblikdə həllini tapıb, digər 26 şikayət isə baxılmaq üçün Şikayətlər üzrə Komissiyaya təqdim olunub. Həmin şikayətlərin əsasında qərarlar çıxarılıb. 1 qəzetin adının yenidən Şuranın "qara siyahı"sına əlavə olunması barədə rəyə gəlinib və bununla bağlı materiallar "Reket jurnalistika"ya qarşı mübarizə Komissiyasına yönləndirilib. Hesabat müddətində 10 media vasitəsinə xəbərdarlıq edilib ("Press.info", "Emitv.az", "Open.az", "İstixber.info" və s.), 15-nə isə müvafiq tövsiyələr verilib. 14 şikayət hazırda araşdırma mərhələsindədir. Hesabat qənaətbəxş qiymətləndirilib.

İclasda KIV-in Bakıda yayımının vəziyyəti ilə bağlı Mətbuat Şurasının keçirdiyi monitorinqin nəticələri müzakirə edilib. Monitorinqin konkret məqsədi Bakı şəhərində, həmçinin, şəhəratrafi kəndlərdə və qəsəbələrdə qəzet satışının vəziyyətini, bu sahənin problemlərini və onların nədən qaynaqlandığını öyrənmək, qəzet satışı üçün nəzərdə tutulmuş köşklərin fəaliyyətini araşdırmaq, ölkədə qəzet satışının yaxşılaşdırılması məqsədilə təkliflər paketi hazırlamaq olub.

Monitorinq zamanı müəyyənləşdirilib ki, Bakı şəhərində və ətraf kənd-qəsəbələrdə 250 köşk (176-ı Bakının özündə olmaqla) fəaliyyətdədir. Onlarda qəzet satışı istənilən səviyyədə təşkil olunmur. Köşklər məhsulla təmin edilsələr də, bir çox satıcılar qəzetləri vitrinə düzmür, oxucu tələbatını qarşılamır, qəzetləri bağlama şəklində kənar yerdə saxlayırlar.

Satıcıların işlərinə səhlənkar yanaşmalarının da səbəbləri var. Köşklərə qoyulan icarə haqqı həddən artıq çoxdur. Nəticədə icarədarlar icarə haqqını çıxarmaq və qazanc götürmək üçün qəzet satışından daha çox digər məhsulların, o cümlədən siqaret, alkoqollu, energetik içkilər və s. satırlar. Vəziyyətə görə məsuliyyəti isə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti daşıyır. İH "Köşkpess"lərin qəzet

satışı üçün nəzərdə tutulduğu barədə icarədarları müntəzəm məlumatlandırmalı və qaydalara əməl etməyənlər üçün cəza metodları hazırlamalıdır.

Köşk başına verilən qəzetlərin sayı məsələsi də önəmlidir. "Əks-səda" firması redaksiyalarla bağladığı müqaviləyə əsasən hər köşkə satılıb-satılmamasından asılı olmayaraq 1 nüsxə qəzeti pulsuz çatdırır. Əlavə nüsxələrin satılmayacağı təqdirdə isə daşınma xərci nəzərdə tutulur. Elə redaksiyalar var ki, qəzetlərinin satışının zəif olduğu halda hər köşkdə bir neçə nüsxə qəzetin olmasını tələb edir. Firma bunu özünə yük sayır. Belə hallar da olur ki, qəzet satışının zəifliyi əsas götürülərək bəzi köşklərə müəyyən qəzetlər ümumiyyətlə çatdırılmır.

"Əks-səda"dən başqa firmaların fəaliyyətində də çatışmazlıqlar var. Ən böyük problem Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən Poçt Daşıma Mərkəzinin rayonlara qəzet daşınması ilə bağlıdır. PDM müəyyən haqq qarşılığında qəzetlərin və firmaların abunələrini Azərbaycanın rayonlarına çatdırılmasını üzərinə öhdəlik kimi götürsə də, məlum olmayan səbəblərdən qəzetlər ünvanına vaxtında çatdırılmır, bəzənsə ümumiyyətlə çatdırılmır. Bu, abunəçilərdə, redaksiyalarda narazılıq doğurur. Onlar ziyanə düşürlər. Belə hallar da olur ki, satıcılar qəzetləri oxuculara satmır, müəyyən məbləğ qarşılığında oxumalarına və geri qaytarmalarına şərait yaradır.

Monitorinq qrupu mövcud durumdan çıxmaq üçün müəyyən təkliflər də irəli sürür. Həmin təkliflər sırasında qəzet yayımı işinin tam müstəqil olması üçün tədbirlərin həyata keçirilməsini, bu xüsusda Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin və digər dövlət qurumlarının prosesdə hər hansı şəkildə iştirakının aradan qaldırılmasını, müstəqil yayım firmalarına şəraitin yaradılmasını, Bakı bulvarında, parklarda, şəhərin mərkəzi küçələrində, bazarlarda və s. yerlərdə səyyar satışın (əldə yayımın) bərpasını, iri market

Mətbuat Şurası qəzet köşklərini araşdırdı və səyyar qəzet satışının bərpasına qərar verdi

Səyyar satıcıların ayrı geyim forması olacaq

şəbəkələrində qəzet satışının təşkilini, Bakı Dəmiryol Vağzalında, Heydər Əliyev Hava Limanında, Bakı Beynəlxalq Avtovağzalında və digər bu kimi yerlərdə qəzet satışının bərpasını və təkmilləşdirilməsini, qəzet köşkləri üzrə icarə haqqı məsələsinin bazar qiymətlərinə və real imkanlara uyğun tənzimlənməsini, yayım firmalarında işçilərin aradan qaldırılmasını, müstəqil yayım firmalarına şəraitin yaradılmasını, Bakı bulvarında, parklarda, şəhərin mərkəzi küçələrində, bazarlarda və s. yerlərdə səyyar satışın (əldə yayımın) bərpasını, iri market

bazar şərtlərinə uyğunlaşdırılmasını, səyyar qəzet satıcıları üçün vahid qaydaların və geyimin müəyyənləşdirilməsini, səyyar qəzet satıcılarının vergi ödəyicisi kimi qanunvericilikdə müəyyən olunmuş əlverişli qeydiyyatının həyata keçirilməsinin təmin olunmasını, onların sabit vergiyə cəlb edilmə istiqamətində işlərin aparılmasının zəruriliyinin vurğulanmasını göstərmək mümkündür. Təkliflərə eyni zamanda Bakı Metropoliteninin stansiyalarında qəzet satışının bərpası üçün tədbirlərin görülməsi, Bakı Metropoliteninin stansiyalarının

çıxışlarında qəzet köşklərinin sayının artırılması da daxildir. İclasda bu kimi məsələlər ətrafında müzakirə aparılıb və irəli sürülmüş təkliflərin ölkə rəhbərliyinə çatdırılmasına dair müvafiq tapşırıqlar verilib.

MŞ İdarə Heyətinin iclasında Şuraya yeni üvlərin qəbulu da həyata keçirilib. Müzakirələrdən sonra "Azedu.az", "Yeni-xeber.org", "Baku News" (baku.news), "42-ci paralel.az", "Sozcu.info", "Denizxeber.az" xəbər portalları, "Region mediası" qəzeti, "Ustad" dərgisi, "Loqos", "Düyməcik", "Elmi iş" jurnalları, "ONN media"

(onn.az) və "Elit" İnformasiya Agentlikləri Şuraya üzv qəbul edilib.

İclasda Şikayətlər üzrə Komissiyanın qəbul etdiyi rəylər əsasında qərarlar da qəbul edilib. Bu baxımdan "Təzadlar" qəzetinin adının Şuranın "qara siyahı"sına qaytarılması, "Azto-day.az" saytının adının isə həmin siyahıya daxil edilməsi qərara alınıb. Komissiyanın digər rəyləri üzrə ümumilikdə 18 media orqanının "Azərbaycan Jurnalistlərinin Peşə Davranışı Qaydaları"nın müxtəlif prinsiplərini pozmasına dair eyni sayda qərar qəbul edilib.

"Bütün dövlət məmurları bilməlidirlər ki, onlar vətəndaşlara vicdanla xidmət etməlidirlər. Təyin edilmiş hər bir icra başçısının qarşısına qoyduğum birinci vəzifə bundan ibarətdir". Bunu Prezident İlham Əliyev Bakının Xəzər rayonunda Mərdəkan-Qala avtomobil yolunun açılışında iştirak edərkən sakinlərlə görüşündə deyib.

"Elələri var ki, həqiqətən də çalışır və rayonda əhaliyə xidmət edir"

Ölkə başçısının sözlərinə görə, bürokratik əngəllər aradan qaldırılmalı, biznes qurmaq istəyənin qarşısında süni maneələr qoyulmamalıdır. Əsas odur ki, vətəndaşları narahat edən məsələlər öz həllini tapsın: "Hər yerdə, hər bir dövlət məmuru, icra başçısı, bələdiyyə sədri, hər bir dövlət təşkilatında çalışan məmur vətəndaşlara xidmət etməlidir. Mən bunu dəfələrlə demişəm. Əfsuslar olsun ki, hər yerdə belə deyil, elə hallar var ki, vətəndaşları incidirlər, onların haqları tapdalanır, onların problemlərinə biganə yanaşırlar. Bilirsiniz ki, mən vətəndaşlarla muntəzəm təmasda oluram. Mən vətəndaşlardan həm problemləri, həm də müsbət tərəfləri eşidirəm. Ona görə hər bir dövlət məmuru bilməlidir ki, onun başlıca vəzifəsi vətəndaşlara xidmət etməkdir və mənim də tələbim bundan ibarətdir" Prezidentin fikrinə, buna nail olmaq üçün çox ciddi ictimai nəzarət olmalıdır: "Ona görə insanları narahat edən məsələlər, harada ki, nöqsanlar, çatışmazlıqlar var, onlar deyilməlidir. Onlar müraciətdə öz əksini tap-

malıdır ki, biz bunları həll edək. Əminəm ki, belə də olacaq. Bütün dövlət məmurları bilməlidirlər ki, onlar vətəndaşlara vicdanla xidmət etməlidirlər. Təyin edilmiş hər bir icra başçısının qarşısına qoyduğum birinci vəzifə bundan ibarətdir".

Həqiqətən də bu məsələdə icra başçılarının üzərinə böyük məsuliyyət düşür. İcra başçıları vicdanla çalışsa, o zaman rayonlarda cəmiyyəti narahat edən problemlər də az olacaq. Daha operativ şəkildə problemlər həll ediləcək. Ümumilikdə, Azərbaycanda bütün icra başçılarının xalqa vicdanla xidmət etdiyini söyləmək mümkündürmü?

Məsələyə münasibət bildirən ekspert Rəsul Cahangirli buna bir neçə aspektdən yanaşdı: "Heç də bütün icra başçılarının xalqa vicdanla xidmət etdiyini demək mümkün deyil. Elə icra başçıları var ki, həqiqətən də çalışır və rayonda əhaliyə xidmət edir. Nə mümkündürsə, onu edirlər. Çalışırlar ki, rayonda yaranan sosial-iqtisadi problemlər öz həllini tapsın. İstəmərlər ki, bu səbəbdən

İcra başçılarının "xalqa vicdanla xidmət" meyarına uyğunluğu aktual gündəm müzakirəsində...

Rəsul Cahangirli: "Heç də bütün icra başçılarının öz işinə vicdanla yanaşdığını demək mümkün deyil"

rayonda sosial narazılıq yaranarsın. Şikayətlərə daha operativ baxırlar. Nəzərə almaq lazımdır ki, hansısa sosial problemlər həll edilməyəndə bunlar üst-üstə

yiğilir. Bu da son nəticədə həmin rayonda narazılığa yol açır. Bu səbəbdən işinə məsuliyyətli yanaşan icra başçıları çalışırlar Prezidentin onlara göstərdiyi eti-

madı doğrultsunlar. Ancaq bunu hamıya şamil etmək mümkün deyil. Yəni heç də bütün icra başçılarının öz işinə vicdanla yanaşdığını demək doğru olmaz. Bu

gün elə icra başçıları var ki, ölkə başçısının onlara göstərdikləri etimadı doğrultmurlar. Vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə edirlər. İnsanların problemlərinin həllinə laqeyd yanaşırlar və yaxud da bunlara az diqqət göstərirlər. Belə hallar da az deyil. Dəfələrlə müxtəlif mətbuat orqanlarında vətəndaşların şikayətləri ilə üzləşirik. Bir sıra hallarda bu şikayətlərin kökündə icra başçılarının yaxşı işləməməsi dayanır. Hansı ki, rayona rəhbərlik edən icra başçısı üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirsə, problemlər çoxalmaz. Ancaq düşünmək ki, icra başçısı rayondakı bütün problemləri həll edə bilər, bu da doğru yanaşma olmaz. Ancaq, hər halda, icra başçısı işini elə qurmaldır ki, yaranan problemlər öz həllini tapsın. Ona görə də cəmiyyətə vicdanla xidmət etməlidirlər. Ümumiyyətlə, vicdanla işləmək hər bir məmurun borcudur".

Vidadi ORDAHALLI

Dağlıq Qarabağ mövzusunda yanaşmada, demək olar ki, Azərbaycan iqtidarı ilə müxalifəti arasında prinsiplial fikir ayrılığı yoxdur. Ancaq buna baxmayaraq, həssas olan bu mövzu ətrafında bəzi qurumların fərqli məkanlarda daim ciddi müzakirələr apardığının şahidi oluruq. Bu, əslində, normaldır.

Hətta bu adla çağırılan mitinqlərdə də görürsən ki, səslənən şüarlarla hakimiyyətin yürütdüyü Qarabağ siyasətinin bütün istiqamətləri üst-üstə düşür. Təsədüfi deyil ki, cəmiyyətdə tez-tez bu mövzu ilə bağlı müxtəlif təkliflər səslənir. Məsələn, deyilir ki, dünya birliyinə ciddi mesaj vermək üçün iqtidarlı və müxalifətli birlikdə möhtəşəm milyonluq mitinq keçirmək lazımdır. Bu təkliflər sırasında parlamentdə bütün fəal partiyaların və ziyalıların iştirakı ilə Qarabağ müzakirələrinin keçirilməsinin zəruriliyi də vurğulanır. Qeyd edək ki, belə bir

müzakirə sonuncu dəfə 2001-ci ilin fevral ayında keçirilib. Parlamentin bu formatda müzakirə keçirməsinə münasibət necədir?

Millət vəkili Fəzail Ağamalı "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında bildirdi ki, hələlik belə bir müzakirənin keçirilməsinə zərurət görmür: "Baxaq görək, Paşinyan deyilən diletant hara qədər gəlib çıxıb? Hər gün biri digərini təkzib edən açıqlamalar verir. Bundan əlavə, Azərbaycan Avropa İttifaqı ilə mühüm bir saziş imzalamaq ərəfəsindədir. Paşinyan bundan istifadə edib Azərbaycana qarşı təx-

ribatlarını davam etdirir. Çalışır ki, həmin sazişin imzalanması təxirə salınsın. Təəssüf ki, bu kampaniyaya bəzi antimirli ünsürlər də qoşulublar. Yəni Qarabağla bağlı vəziyyət heç də normal deyil. Çox qaranlıq və kifayət qədər müəmmalı vəziyyət var. Tərəfləri gah Rusiya, gah da ABŞ çağırır, məsləhətləşmə aparmaq istəyir. Rusiyadakı görüşdən

Fəzail Ağamalı: "Onda yığışmalıyıq ki, həqiqətən buna ehtiyac olsun"

Akif Nağı: "Belə bir müzakirənin keçirilməsinin çox böyük faydası ola bilər"

sonra Kazan formulu, Lavrov planı ətrafında müzakirələr gedir. Baxaq görək, bu məsələlərin axırı necə olur. Bu mürəkkəb situasiyaya aydınlıq gətirmədən iqtidarlı-müxalifətli yığışib məsələni müzakirə etmək nəyə lazımdır? Onda yığışmalıyıq ki, həqiqətən buna ehtiyac olsun. Bu gün ölkə Prezidenti Dağlıq Qarabağ və digər mövzularda Azərbaycanın dövlət və milli maraqlarını yüksək səviyyədə təmsil edir. Bu yöndə bütün enerjisini, bacarığını ortaya qoyur. Bu baxımdan da hələlik belə formatda bir müzakirəyə zərurət görmürəm. Lazımi situasiya yetişəndə bu reallaşacaq".

Qarabağ Azadlıq Təşki-

latının sədri Akif Nağı isə hesab edir ki, belə müzakirəyə mütləq mənada ehtiyac var: "Belə bir təklif biz də, təşkilat olaraq, Milli Məclisə müraciət etmişik. Ən azından, bunun niyə baş tutmadığı barədə bizə məlumat verilməlidir. 2001-ci ildə məhz bu səpkidə görüş oldu. Bütün ictimaiyyət nümayəndələrinin fikri dinlənildi. Hətta həmin vaxt ölkə rəhbəri təklif etdi ki, kimin nə təklifi varsa versin. Bu belə olmalıdır. Mən bilərəm ki, belə bir müzakirələrin aparılmasını təklif edən millət vəkilləri var. Yəqin ki, hansısa anlaşmazlıq var. Ən azından, bunun səbəbi bizə izah edilməlidir. Belə bir müzakirənin keçirilməsinin çox böyük fay-

dası ola bilər. Hər halda, cəmiyyət məlumatlanır ki, Dağlıq Qarabağla bağlı danışıqların gedişində hansı məsələlər müzakirə edilir. Hazırda bununla bağlı cəmiyyətdə ciddi bir narahatlıq var. Bu qədər vaxt keçib, danışıqlar da nəticə vermir. Buna görə də mövzunun parlamentdə müzakirə edilməsi nın tam zamanıdır".

Məhəmmədli QƏRİBLİ

Ermenistan Xarici İşlər Nazirliyi Azərbaycan Milli Məclisinin spikeri Oqtay Əsədovun ölkəmizlə Avropa İttifaqı arasında imzalanması nəzərdə tutulan sazişlə bağlı səsləndirdiyi fikirlərə münasibət açıqlayıb. Xüsusilə də spikerin məlum sazişdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı müddəanın olmasını bildirməsi Ermənistan diplomatiyasını bu məsələyə şərh verməyə vadar edib.

"Azərbaycanın sərhəd toxunulmazlığı və ərazi bütövlüyü prinsiplərinin bir daha vurğulanması Avropa İttifaqının strateji prinsiplərinə cavab verir"

Əslində isə Ermənistan diplomatiyasının bu vurnuxmasının kökündə Avropa Birliyini şantaj etmək məqsədləri dayanır. Bunu qurum adından açıqlama verən Anna Naqdalıyanın fikirlərindən sezmək mümkündür. Naqdalıyan bəyan edir ki, bu məsələdə Avropa Birliyinin mövqeyi

bəllidir və Ermənistanla imzalanan "çərçivə sazişi"ndə öz əksini tapıb: "Həmin sənəddə Dağlıq Qarabağ probleminin nizama salınması səyləri arasında xalqların öz müqəddəratını təyin etmə hüququ xüsusilə vurğulanır. Bu mövqe dəfələrlə ən yüksək çinli Avropa rəhbərlərinin fikirlərində də

Ermənistan XİN-in Oqtay Əsədova cavab adı altında AB-ni şantaj cəhdi - hədəf Azərbaycanla sazişdir...

Elşən Mustafayev: *"Ermənistanın belə aqressiv və irrasional mövqeyi, xüsusilə də isterik tələbləri Avropa İttifaqına təsir edə bilməz"*

qeyd edilib".

Çox maraqlıdır ki, Naqdalıyan sonra açıq şantaj tonuna keçərək bildirir ki, Ermənistan bu məsələdə heç bir ikili standartlı yanaşmanı qəbul etmir. Burdan açıq görünür ki, bütün bu səylər Avropanı Azərbaycanla imzalanacaq sazişə ərazi bütövlüyü müddəasını salmamağa vadar etməyə hesablanıb. Hətta Ermənistan XİN-i dolayısı ilə nəzərə çatdırır ki, sənəddə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsinə vurğu olarsa, Aİ-nin mövqeyi ikili standart kimi yozulacaq.

Ermənistanın bu şantajları Avropa İttifaqının Azərbaycanla bağlı mövqeyini dəyişməyə qadirdirmi?

Azərbaycan Milli İstiq-

lal Partiyasının funksioneri Elşən Mustafayev "Bakı-Xəbər"ə bildirdi ki, sözügedən sazişlə bağlı əsas məsələlər həll edilib: "Azərbaycan rəsmisi Elmar Məmədyarov da dedi ki, cəmi 10 faiz məsələ ətrafında müzakirələr gedir. Bununla o qənaətə gəlmək olar ki, hazırda ikitərəfli saziş üzrə danışıqların yekun, həlledici mərhələsinə qədəm qoyulub. Rəsmi açıqlanmasa da, məlumdur ki, sazişdə Avropa İttifaqının və Azərbaycanın maraqlarını əks etdirən müddəalar çoxdur.

Rəsmi Bakı sazişdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün və sərhəd toxunulmazlığının mütləq şəklində əks olunmasını istəyir. Avropa İttifaqı da indiyədək qəbul etdiyi sənədlərdə,

verdiyi açıqlamalarda, imzaladığı bütün sazişlərdə bu şərtlərə şəxsiz əməl edib".

Partiya funksionerinin sözlərinə görə, məqsəd sazişdə qarşılıqlı anlaşmanın şübhə doğurmadiğı bu məqamın əks olunmasıdır: "Avropa İttifaqı Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və sərhəd toxunulmazlığı prinsipləri əsasında nizamlanmasının tərəfdarıdır".

Elşən Mustafayev deyir ki, Avropa İttifaqı bu məqamı çoxdan qəbul edib və rəsmi Bakını dəstəkləyir: "Sazişdə həmin müddəanın əks olunmasına etiraz edəcək yeganə ölkə Ermənistandır. Rəsmi İrəvanın bəhs etdiyi-miz müddəaya qarşı çıxır, yenə də absurd "millətin öz

müqəddəratını təyin etmə hüququ" tezisi ilə çıxış edərək, Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin, daha doğrusu, terrorçu xuntanın "müstəqilliyinin tanınması"nı istəyir. Bunu biz əvvəlcədən bildirdik. Düşünmürəm ki, Ermənistanın belə aqressiv və irrasional mövqeyi, xüsusilə də isterik tələbləri Avropa İttifaqına təsir etsin, Brüsselə öz taktikasından çəkəndirə biləcək gücə malik olsun. Bundan başqa, Azərbaycanın sərhəd toxunulmazlığı və ərazi bütövlüyü prinsiplərinin bir daha vurğulanması Avropa İttifaqının strateji prinsiplərinə cavab verir.

Avropada hazırda bir neçə ölkədə separatizmin alovlandığını, rəsmi Brüsselə analoji sazişlərdə Gürcüstan və Ukraynanın ərazi bütövlüyünü tanıdığını xatırlasaq, prosedur çətin olmayacaq".

Məhəmmədli QƏRİBLİ

Almaniyanın Azərbaycandakı səfiri Mixael Kindsqrab bildirib ki, onlar Fridrix Nauman Fondu və digər Almaniya siyasi institutlarının geri qayıtmasını istəyirlər. Səfir illər öncə Azərbaycanı tərk etməli olmuş Fridrix Nauman Fondu və digər Almaniya siyasi institutlarının geri qayıtması üçün Azərbaycan rəsmiləri ilə danışıqlar aparıldığını bildirib.

"Ölkənin qanunlarına əməl etmək və bu çərçivədə fəaliyyət göstərmək hər bir xarici təşkilatın borcudur"

Onun sözlərinə görə, alman siyasi fondları yenidən Azərbaycanda öz fəaliyyətlərini bərpa etmək istəyirlər: "Bu məsələ ilə bağlı hazırda Azərbaycan tərəfi ilə danışıqlar aparılır və biz çox optimistik ki, müsbət nəticələr əldə olunacaq".

Səfir onu da qeyd edib ki, Almaniya Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında yeni sazişin imzalanmasını dəstəkləyir.

Məlumat üçün qeyd edək ki, insan azadlıqları və

demokratiyanı dəstəkləyən Fridrix Nauman Fondu 2015-ci ildə Azərbaycanı tərk edib. Sözügedən fond 19 il Azərbaycanda fəaliyyət göstərüb. Fridrix Nauman Fondundan başqa da alman siyasi fondları Azərbaycanda fəaliyyət göstəriblər. 2014-cü ildə Azərbaycanda "Qrant haqqında" Qanuna edilən dəyişikliklərdən sonra bir sıra xarici QHT-lər, o cümlədən Almaniya fondları ölkəni tərk ediblər.

Qeyri-rəsmi məlumatlara

Azərbaycandan çıxarılmış məşhur alman fondlarının başqa adlarla qayıdışı, ya yeni mahiyyət...

Məhərrəm Zülfüqarlı: *"Yeni şərtlər daxilində Almaniya fondları Azərbaycanda fəaliyyət göstərə bilərlər"*

görə isə, sözügedən fondlar ölkənin daxili işlərinə müdaxilə ediblər. Bu amil də onların öz fəaliyyətlərini dayandırmasına gətirib çıxarıb. Qanuna görə, bu cür fondlar digər ölkə ərazisində fəaliyyət göstərəndə həmin dövlətin daxili işinə müdaxilə etməsi yolverilməzdir. Bu bütün dünyada belədir. Ancaq bəzən alman siyasi fondları buna əməl etmirlər. Dünyada öz fəaliyyətlərini daha çox Almaniyanın iqtisadi maraqlarını dəstəkləməyə yönəldirlər. Hətta lazım gələrsə, hər hansı bir ölkəyə qarşı qara piardan tutmuş, görüntü xarakterli demokratik tələblərdəki müxtəlif vasitələrdən istifadə olunur.

Onu da qeyd edək ki, Almaniya bu fondlar siyasi partiyalarla birbaşa bağlıdır. Bundəstə qada bir çağırışdan çox təmsil olunan hər bir partiyanın ictimai-siyasi fond yaratmaq hüququ var. Al-

man cəmiyyətində nüfuz sahibi olan hər bir partiya yaxın siyasi fond fəaliyyət göstərir. Belə ki, Konrad Adenauer Fondu Xristian-Demokrat İttifaqına, Fridrix Ebert Fondu Sosial-Demokrat Partiyasına, Henrix Böll Fondu Yaşıl Partiyasına, Fridrix Nauman Fondu Azad Demokrat Partiyasına, Hans Zaydel Fondu Xristian-Sosialist İttifaqına, Roza Lüksemburq Fondu Sol Partiyaya yaxınlığı ilə tanınır. Almaniyanın hazırkı kansleri Anqela Merkel Konrad Adenauer Fondunun Direktorlar Şurasının üzvüdür.

Bütün bu deyilənlərin fonunda, Almaniya siyasi fondları yenidən Azərbaycanda fəaliyyət göstərmək istəyirlərsə, onların qarşısında ölkənin daxili işlərinə müdaxilə etməmək bərədə şərt qoyulmalıdır. Yalnız o halda onların fəaliyyətinə icazə verilməsi daha məqsədəuyğun olar. O baxımdan bütün

bunları ekspertlər necə dəyərləndirirlər?

Məsələyə münasibət bildiren İctimai Problemlərin Tədqiqi Assosiasiyasının rəhbəri Məhərrəm Zülfüqarlının sözlərinə görə, ölkənin daxili işlərinə müdaxilə etməmək şərti, Almaniya fondları Azərbaycanda fəaliyyət göstərə bilərlər: "Almaniya fondlarının Azərbaycanda keçirdiyi tədbirlərdə dəfələrlə iştirak etmişəm. Deməyim odur ki, 2015-ci ilə qədər bir sıra alman fondları Azərbaycanda fəaliyyət göstərüb. Sözügedən fondlar Azərbaycanda demokratikləşmə yolunda seminarlar, regionlarda tədbirlər keçirib əhalinin maarifləndirilməsində müəyyən rol oynayıblar. Ancaq bəzi hallarda və müəyyən səbəblərdən bu fondlar ölkənin daxili işlərinə müdaxilə də ediblər. Bunu danmaq olmaz. Məhz ölkənin daxili işlərinə müdaxilə etdiklərinə görə buranı

tərk etdilər. Hesab edərdim ki, xarici fondlar bu kimi amilləri nəzərə almalıdırlar. Ölkənin qanunlarına əməl etmək və bu çərçivədə fəaliyyət göstərmək hər bir xarici təşkilatın borcudur. Bu baxımdan hesab edərdim ki, yeni şərtlər daxilində Almaniya fondları Azərbaycanda fəaliyyət göstərə bilərlər. Yeni ölkənin daxili işlərinə müdaxilə etməmək şərti. Yalnız bu şərtlər daxilində onların fəaliyyəti ölkə üçün faydalı ola bilər. Onu da qeyd edim ki, sözügedən fondlar Azərbaycandan gedirsə, ölkə vətəndaşları bundan faydalana bilmir. Nəticədə Gürcüstan və Ermənistan alman fondlarından bəhrələnilir. Digər tərəfdən, xarici fondlardan çox ehtiyat etmək lazım deyil. Ona görə ki, Azərbaycanın səlahiyyətli qurumları kifayət qədər onların işinə nəzarət edə bilərlər. Müəyyən şərtlərlə onların Azərbaycana qayıtmasını müsbətdir".

Vidadi ORDAHALLI

Dünyanın ən nüfuzlu və mötəbər təşkilatı olan Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) ciddi yanlışığa yol verib. Qurumun müəyyənləşdirdiyi prosedura görə, BMT üzvü olan hər bir ölkənin illik hesabatını qəbul edir. Lakin təəssüf ki, budəfəki hesabatda Ermənistan tənqidatara yol verib, qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın "hesabatının" BMT-nin saytında yerləşdirilməsinə nail olub.

Məlum "sənəd" "rəsmi hesabat" statusunda 6 dildə yayılıb. Hər halda, bu, Ermənistanın tənqidatara olsa da, buna BMT tərəfindən şərait yaradılıb. Necə ola bilər ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyən 4 qətnamənin müəllifi olan BMT "Artsax" adı ilə hansısa "hesabatı" qəbul edir?

Artıq Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Leyla Abdullayeva Ermənistanın öz illik hesabatı ilə yanaşı, ölkəmizin işğal edilmiş ərazilərində yaradılmış qondarma rejimin də "hesabatını" BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasına təqdim etdiyi və bu sənədlərin BMT rəsmi sahəsində yayıldığı ilə bağlı məlumatlara münasibət bildirib. L.Abdullayeva deyib ki, burada BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasına təqdim edilmiş illik hesabat-

dan söhbət gedə bilməz. Onun sözlərinə görə, mətbuatda məlumatı təqdim edərkən onun dəqiqliyinin yoxlanılması vacibdir.

"Ermənistan KİV-in bir çox hallarda müəyyən mövzuları öz maraqlarına cavab verəcək şəkildə təqdim etdiyinə dəfələrlə şahidi oluruq. Birinci hal deyil ki, Ermənistan tərəfi öz məktublarına Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində yaradılmış qanunsuz separatçı rejimin qanunsuzluğunu əlavə edir. Ermənistan tərəfinin BMT, eləcə də ATƏT çərçivəsində üzlük hüquqlarından sui-istifadə edərək qanunsuz rejimin qanunsuzluğunu öz məktublarının əlavəsi kimi yaymaq təcrübəsinə cavab olaraq, təşkilatlar yayılan bu sənədlərin hər hansı bir şəkildə təşkilatın mövqeyini əks etdirmədiyini bildirirlər.

Ermənilər BMT-ni Azərbaycan əleyhinə təcavüz ortağına çevirə bildi...

Sənədə diqqətlə baxsanız burada sənədin əlavəsinin yayılmasının BMT Katibliyinin onun mahiyyəti üzrə hər hansı mövqə bildirməsi demək olmadığı aydın şəkildə yazılır".

BMT-də Ermənistan nümayəndəliyi tərəfindən yayılan sənədə gəldikdə isə, L.Abdullayeva bildirib ki, bu gündə Ermənistanın bu kimi tənqidatara cavab olaraq ölkəmizin mövqeyini əks etdirən və yayılmış kağızların heç bir qüvvəyə malik olmadığını bildiren etiraz məktubları BMT Baş Assambleyasının və Təhlükəsizlik Şurasının rəsmi sənədləri kimi dərc olunaraq yayılıb: "Konkret qeyd etdiyiniz hal ilə bağlı ölkəmizin Cenevrədəki BMT Bölməsi və digər beynəlxalq təşkilatlar yanında daimi nümayəndəsi tərəfindən BMT-nin İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarlığının İnsan Hüquqları Müqavilələri Bölməsinin rəhbəri ilə görüş keçirilmiş və Ermənistanın Cenevrədəki Daimi Nümayəndəliyi tərəfindən göndərilmiş sənədə əlavə olunmuş kağızların heç bir hüquqi əsasının olmadığı və belə cəhdlərin qəbul edilməz olduğu barədə etiraz bildiril-

mişdir".

İstənilən halda, BMT kimi mötəbər qurum bu cür yanlışlıqlara görə məsuliyyət daşıyır. Qurumun kifayət qədər ciddi mahiyyətə malik olan məsələyə belə səhlənkər münasibəti təsadüfdür, yoxsa...

Siyasi İnnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin rəhbəri Mübariz Əhmədovlu "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında bildirdi ki, bu mövzuya bir qədər obyektiv və kompleks şəkildə yanaşmaq lazımdır: "Birincisi, həmin "hesabat" rəsmi xarakter daşıyır və BMT-nin mövqeyini əks etdirmir. Yayılan "sənəd"lə tanış olsanız görərsiniz ki, orada tanınmamış qurumun "hesabatı" olduğu qeyd edilir. Yəni BMT öz prosedurlarına əsaslanaraq həmin sənədi dərc edib. Bu heç də Azərbaycana olan qərəzdən irəli gəlmir. Qurumun saytına baxsanız görərsiniz ki, başqa tanınmayan qurumların da müraciətləri yayılır. Bu birinci dəfə deyil ki, belə hallar baş verir. Biz maraqlanmışıq, BMT belə hallarla bağlı qadağa tətbiq edə bilmədiyini deyir. Belə olan halda, biz də adekvat cavablar verməliyik. Rəsmi etirazla yanaşı, həm

də elə BMT-nin özünün müəyyənləşdirdiyi prosedurlara uyğun şəkildə mübarizə aparmalıyıq. Nəyə görə bizim Dağlıq Qarabağın Azərbaycan İcması adlı qurum məhz həmin səhifədə öz hesabatını dərc etmir? Heç bir halda, BMT həmin sənədin yayılmasına qarşı çıxmaz. Əgər dərc etməsə, onda bizim deyiləsi sözümlə daha çox olar. Elə qaydalar var ki, biz onlara mütləq əmək etməliyik. Artıq belə hal son bir ildə üçüncü dəfədir baş verir. Mən öz hesabatlarımda bunu qeyd etmişəm. Bir qədər əvvəl Sərsəng su anbarı ilə bağlı müraciət etmişdik. BMT ona edilən istənilən sənədi yaymağı öz hüququ hesab edirsə və bunun qadağan olunmasını mümkün saymırsa, onda biz elə həmin təşkilatın saytında impulsiv cavablar verməliyik".

Politoloqun sözlərinə görə, biz onların yazdığından 10 qat artıq gücdə olan bir sənədi yerləşdirməliyik: "Bunu mən öz adımdan edə bilmərəm, Dağlıq Qarabağın Azərbaycanlı İcması etməlidir. Özü də hər vaxt erməni etdi, biz cavab verməliyik. Bir çox məsələdə onları qabaqlamalıyıq. Sizi əmin edərim ki, erməni-

lər görsə ki, bizim icma BMT-nin saytında fəallıq göstərir, qaçıb oradan gedəcəklər. Etirazdan çox, əməli işə keçməliyik. Qoy onlar daha çox bizim etdiklərimizə etiraz etsinlər. Bir daha xatırladıram ki, həmin "sənəddə" BMT-nin heç bir mövqeyi yoxdur. Ermənilər bunu BMT-nin bəzi qoşulmuş funksiyalarından yararlanaraq edirlər. "Sənədin" orada yerləşməsi BMT-nin onları dəstəkləməsi anlamına gəlmir. Yenə deyirəm, BMT bu məsələdə bir sənədi yayıb, digərini yaymasa, onda bizə qərəzli olduğunu ortaya qoymuş olar. Həmin "sənəddə" Dağlıq Qarabağdakı qondarma qurumu ayrıca "respublika" kimi təqdim etsəydi, bu olardı qərəz. Biz görürük ki, harda Dağlıq Qarabağ azərbaycanlıları irəliləyir, fəallıq göstərir, ermənilər həmin beynəlxalq təşkilatdan qaçır. Elə prosedurlar var ki, biz onu qadağan etmək gücündə deyilik. Ancaq bu o demək deyil ki, ermənilər nəse etməlidir, biz cavab verməliyik. Qoy bizim icma bir sənədi yazıb yapışdırın ora, görün sonrası nə olur? Əminəm ki, nəticə müsbət olacaq".

Məhəmmədli QƏRİBLİ

Donald Tramp ABŞ Prezidenti seçildəndən sonra qəbul etdiyi bəzi qərarlar dünyada birmənalı qarşılanmadı. Onun bir sıra qərarlarına, atdığı addımlara dünya ictimaiyyəti etiraz etdi.

"Trampın pis işini də yaxşı görmək və onun ünvanına heç bir tənqid səsləndirməmək bunların adətidir"

Trampın ilk belə qərarı İranla bağlı oldu. O, 6 apancı dövlətin imzaladığı İranın nüvə proqramına dair sazişdən ABŞ-ın birtərəfli qaydada çıxmasına qərar verdi. Daha sonra ABŞ Prezidenti Fələstinlə bağlı beynəlxalq sazişlərə tam zidd olaraq Qüdsü (Yerusaləmi) İsrailin paytaxtı kimi tanıyaraq, Birləşmiş Ştatlar səfirliyini ora köçürülməsinə dair qərar verdi. Bu ilin martında isə Tramp 1967-ci ildən İsrailin işğal altında saxladığı, Suriyaya məxsus olan Colan təpələrini İsrail ərazisi kimi tanımaq barədə sənəd imzalayıb.

Yeri gəlmişkən onu da qeyd edək ki, ABŞ Prezidenti 2014-cü ildə Kırımın ilhaqı ilə bağlı Rusiyaya qarşı bir sıra sanksiyalar imzalayıb. Ancaq 25 ildən çoxdur Azərbaycan ərazilərini işğal altında saxlayan Ermənistanla bağlı hər hansı sanksiya qəbul olunmayıb. Tramp bununla bağlı təşəbbüs belə qaldırmayıb.

Məsələnin maraqlı tərəfi odur ki, yuxarıda sadalanan

məsələlərə Azərbaycandakı radikal müxalifət təmsilçiləri heç vaxt etiraz etməyiblər. Yəni Milli Şura, AXCP və digər radikal müxalifət təmsilçiləri hansısa bəyanat səviyyəsində, tədbir çərçivəsində Trampa etiraz etməyiblər. Adətən maraqlarına uyğun məsələlərdə fəallaşan radikal müxalifət düşərgəsi görürsən ki, palazpalaz bəyanatlar verir. Müxtəlif tədbirlər keçirir, adı bir məsələ-

Radikal Azərbaycan müxalifəti Trampın Qüds, Colan qərarlarına niyə susdu...

Razi Nurullayev: "Çünki radikal müxalifət hələ də Birləşmiş Ştatları özləri üçün bir xilaskar kimi görür"

ni şışirdib hay-küy salırlar. Ancaq Trampın dünya ictimaiyyəti tərəfindən qəbul edilməyən qərarlarına, nədənsə, bir dəfə də olsun etiraz etməyiblər. Ən azından, Kırımla bağlı məsələdə sanksiyalar qəbul edildiyi halda, Qarabağla bağlı analogiyanın olmamasına etiraz etmək olardı. Ancaq bu məsələdə də radikal düşərgə ABŞ-a etiraz etməyi özünə rəva görmədi. Bütün bunlara hansısa reaksiya yoxdur. Maraqlıdır, bunun səbəbi nədir?

Məsələyə münasibət bildirən digər AXCP sədri Razi Nurullayev bunu radikal müxalifət təmsilçilərinin konyuktur maraqlardan çix-

xış etmələri ilə əlaqələndirdi: "Əvvəla Dağlıq Qarabağla bağlı məsələdə müxalifət və iqtidar söhbəti olmamalıdır. Dağlıq Qarabağla bağlı hansısa ikili standart siyasəti olmadı, düşərgədən asılı olmayaraq, ölkədəki siyasi qüvvələr vahid mövqə ortaya qoymalıdır. Əfsuslar olsun ki, radikal müxalifətin təmsilçiləri biz bunu görmürük. Həqiqətən də şahidi olmamışıq ki, radikal müxalifət düşərgəsi, orada təmsil olunan partiyalar ABŞ-a hansısa etiraz etsinlər. ABŞ Prezidentinin Fələstin və Colan təpələri ilə bağlı qərarları beynəlxalq hüquqa zidd idi. Bu qərarlar münafişinin həllinə kömək et-

mədi. Əksinə, münafişeni daha da alovlandırdı. Təbii, burada haqlı olaraq ortaya sual çıxır ki, nəyə görə ABŞ Minsk Qrupunun həmsədri ola-ola İsrailə bağlı bu cür mövqə sərgiləyir, amma BMT çərçivəsində Dağlıq Qarabağın Azərbaycan ərazisi kimi tanınmasına baxmayaraq, bənzər mövqə ortada yoxdur. Bu baxımdan dünyada ədalət prinsipi çoxdan pozulub və bunu radikal müxalifət təmsilçiləri də yaxşı bilirlər. Sadəcə, radikal müxalifət üçün sərf edən bir səbəb var. O da ABŞ-la münasibətləri korlamamaq, onları tənqid etməməkdir. Trampın pis işini də yaxşı gör-

mək və onun ünvanına heç bir tənqid səsləndirməmək bunların adətidir. Çünki radikal müxalifət hələ də Birləşmiş Ştatları özləri üçün bir xilaskar kimi görür. O üzəndə, Trampa müqəddəs xilaskar kimi baxırlar. Hesab edirlər ki, Qərb gəlib Azərbaycanda dəyişiklik edə bilər. Nəticədə guya radikal qüvvələr hakimiyyətə gələcəklər. Təbii ki, bu cür yanaşma doğru deyil və Azərbaycan xalqının maraqlarına ziddir. Ölkədə hansısa dəyişiklik olarsa, bunu xalq etməlidir. Bu da qanuni seçki yolu ilə olmalıdır. Hakimiyyət dəyişikliyi qanunlar çərçivəsində olmalıdır. Xarici qüvvələrin təsiri ilə hansısa dəyişiklik ölkəni xaosla sürükləyə bilər".

Vidadi ORDAHALLI

Bir müddət əvvəl Fransa Prezidenti Emmanu-
el Makron aprelin 24-nü ölkədə qondarma
"erməni soyqırımı qurbanlarının" xatirəsi
günü elan edib və bununla bağlı rəsmi qərar qəbul
edib. Fransa Prezidentinin bu bədnam qərarı nəinki
Azərbaycanda və Türkiyədə, eləcə də Fransanın
özündə narazılıqla qarşılanmaqdadır. Artıq fransalı de-
putatlar Makronun qondarma "erməni soyqırımı" ilə
bağlı qərarını etiraz edirlər.

Məlumatlara görə, bu öl-
kənin hakim və müxalifət
partiyalarının deputatları
Makronun qəbul etdiyi qəra-
rı pisləyiblər.

Qeyd edilənə görə,
Fransa 2001-ci ildə qondar-
ma "erməni soyqırımı"nı rəs-
mi olaraq tanıyıb.

**Fransalı
parlamentarilər
Makronun bədnam
qərarına qarşı...**

Fransa Milli Assambley-
asında Fransa-Türkiyə do-
stluq qrupunun üzvü, hakim
İrəliləyən Respublika ("La
Republique en Marche")
Partiyasının deputatı Filip
Folyo Azərbaycan mətbua-
tına bildirib ki, qərar bir neçə
il bundan əvvəl qəbul edil-
miş qanunun məntiqi davamıdır:
"Bu sərəncam Fran-
sa-Türkiyə münasibətlərinə
mənfi təsir göstərəcək. Ötən
həftə NATO Parlament As-
sambleyasının iclasında iştirak
etmək üçün həmkarlarımla
birlikdə Türkiyədə səfərdəydim.
Türkiyə Böyük Millət Məclisinin
(TBMM) sədri M.Şentop və xarici işlər
naziri M.Çavuşoğlu Fransanın
bu qərarına çox sərt forma-
da etiraz etdilər".

F.Folyo "Fransa kiməsə
dərs verə bilməz və bunun
üçün əlverişli mövqeyə də
malik deyil. Biz özümüz öz
tariximizə fəxr ilə yanaşıq,
halbuki, çox hadisələr baş
verib. Artıq bir sıra məsələ-
lərin davamı kimi bu qərarı
vermişik, ancaq bunun üzə-
rində dayanmamışı zəruri
sayıram. Biz gələcəyə
üzümüzü tutmalıyıq. Yeni
Fransa ilə Türkiyə arasında
yaxşı münasibətlər yarat-
mağa çalışmalıyıq" - deyə
bildirib.

Fransa Milli Assambley-
asında Fransa-Türkiyə do-
stluq qrupunun üzvü, müxalif
Sosialistlər Partiyasından
olan deputat Jerom Lamber
Makronun son qərarını mən-
asız adlandırıb: "Bu mən-
asız bir qərar idi. İnanmıram
ki, bu addım Fransa-Türkiyə
münasibətlərinə ciddi mənfi
təsir göstərsin".

Onun sözlərinə görə, ap-
relin 24-nün qondarma "er-
məni soyqırımı qurbanları-
nın" xatirəsi günü elan edil-
məsinə ehtiyac yox idi:
"Dünyada xeyli sayda soyqı-
rım baş verib. Əlbəttə, is-
panlar, asteklər, mayaların
başına gələnlərdən xəbərdar
olmaq yaxşıdır. Lakin xatirə
günü kimi qeyd etməyin
mənası yoxdur. Bu gün
unudulan, tarixdən silinən
soyqırımlar da çoxdur. Amerika
hindularının məhv edilməsini
yadımıza salmaq. Bu faciə
çox da uzaq tariximizdə
yaşanmayıb. Hinduların,
demək olar ki, hamısı yer
üzündən silinib. Belə bir
kontekstdə qondarma "er-
məni soyqırımı qurbanları-
na"na xatirə günü təsis etmək
tamamilə lazımsız idi", - de-

tarixinə məxsus olmayan bir
hadisəni rəsmiləşdirməyə
ehtiyac yox idi. Hesab edi-
rəm ki, Fransa gələcək üçün
daha çox xeyir gətirə biləcək
addımlar atmalıdır. Məsələn,
türk və erməni xalqları ara-
sında yaxınlaşmaya, əmək-

ifadə etməyə də, Fransa hö-
kumətinin ermənipərəst
mövqeyini bir daha ortaya
qoyub. "Təbii ki, heç bir ha-
kimyyət birqütblü deyil, ora-
da müxalif qüvvələr təmsil
olunur. Fransa Prezidentinin
mövqeləri son zamanlar

ki, deputatların Fransa Pre-
zidentinin verdiyi qərara eti-
raz etməsi Fransanın ermə-
nilərə bəslədiyi "sevgi"ni
söndürə bilməyəcək, bu hö-
kumət Ermənistanı dəstəklə-
məkdə davam edəcək.
"Sözsüz ki, bu, qərəzli və zə-

"Xalq cəbhəsi" qəzetinin
baş redaktoru, politoloq El-
çin Mirzəbəyli bildirdi ki,
həm Fransada, həm də digər
xarici ölkələrdə qondarma
"erməni soyqırımı" ilə bağlı
qəbul edilən qərarların heç
bir hüquqi əsası yoxdur. "Bu

Makronun uydurma "erməni genosidi"nə vurğunluğu Fransa dövlət elitesini parçaladı..

putat qeyd edib.

**Deputat Jan-Lük
Reitzer mövcud
hakimiyyəti başqa
ölkələrin tarixi ilə
bağlı məsələlərə
qarışmamağa çağırıb**

Fransa Milli Assambley-
asında Fransa-Türkiyə do-
stluq qrupunun üzvü, Res-
publikaçılar Partiyasının de-
putatı Jan-Lük Reitzer vurğ-
ulayıb ki, bu qərar Türkiyə
rəsmilərinin çox böyük qə-
zəbinə səbəb olub: "Mən sərəncamın
rəsmi qəzetdə işıq
üzü gördüyü günün səhəri
Türkiyədə səfərdəydim və
NATO Parlament Assam-
bleyasının iclasında iştirak
edirdim. Doğrudan da gərginlik
var idi. Türkiyə rəsmiləri
çıxışları zamanı bununla
bağlı Fransaya kəskin eti-
razlarını bildirdilər. Mən
daim bu məsələdə əks mövqə-
də olmuşam və qanunun da
vaxtilə əleyhinə səs verm-
işəm. Çünki hesab edirəm ki,
Fransa başqa bir ölkənin tarixinə
aid olan məsələyə qarışmamalıdır,
hər ölkə öz tarixinə
cavabdehlik daşımalıdır. Tarixi
yazmaq tarixçilərin işidir. Fikrimcə,
münaqişəli məsələlərə qarışmaq,
tərəf saxlamaq xarici ölkələrin
və siyasətçilərinin işi deyil.
Biz heç bir ölkəyə dərs keçməliyik.
Emmanuel Makronun qərarı
Fransa-Türkiyə münasibətlərinə
mənfi təsir göstərəcək" -
deyə deputat qeyd edib.

**"Fransa tarixinə
məxsus olmayan
bir hadisəni
rəsmiləşdirməyə
ehtiyac yox idi"**

Fransa Milli Assambley-
asında Fransa-Azərbaycan
dostluq qrupunun üzvü,
müxalif Demokratlar, Radi-
kallar və Liberalların Birliyi
Partiyasının deputatı Andre
Vilye ölkə tarixinə salınan bu
hadisənin, əslində, Fran-
saya heç bir aidiyyəti olma-
dığını deyib: "Bu, Türkiyəyə
aid bir məsələdir. Fransa er-
mənilərə sığınacaq verən bir
ölkə olub. Düzdür, bu gün
Fransada erməni icması
çoxluq təşkil edir. Hətta ölkədə
500 min erməninin yaşadığı
deyilir. Lakin Fransa

Fərəc Quliyev: "Fransa parlamentinin deputatlarının
Makronun qərarına etiraz etməsi o deməkdir ki, hələ də deputatlar
arasında sağlam düşüncələr, hadisələrə real yanaşmalar var"

Elçin Mirzəbəyli: "Fransalı deputatların
Makronun qərarına etiraz etməsi tamamilə əsaslıdır"

daşlığa xidmət edəcək
əməllərə imza atması daha
faydalı olardı".

Bu fransalı deputatların
fikirləri Makronun Türk
dünyasına qarşı təzyiq vasi-
təsi olaraq qəbul etdiyi qəra-
rın Fransa cəmiyyətində də
normal qəbul edilmədiyini
deməyə əsas verir. Bəzi
şərhlərin fikrincə, Makro-
nun son qərarı ölkənin er-
məni icmasının, diasporu-
nun maraqlarını təmin etsə
də, bütövlükdə, Fransa cə-
miyyətinin iradəsini ifadə et-
mir.

**"Fransa
Prezidentinin qərarı
Fransa cəmiyyətinin
iradəsini ifadə
etməyə də..."**

Millət vəkili Fərəc Quli-
yev "Bakı-Xəbər"ə bildirdi
ki, özünü ermənilərin "böyük
bacısı" adlandıran Fransada
bu gün mütərəqqi qüvvələrin
olması müsbət bir göstərici-
dir. Ancaq millət vəkili hesab
etmir ki, deputatların etiraz-
ları Makronun verdiyi qərarın
ləğvinə səbəb ola bilər. O
qeyd etdi ki, bu qərar Fran-
sa ictimaiyyətinin iradəsini

xeyli zəifləyib. Xüsuslə də
son zamanlar "sarı jiletli"lərə
qarşı həyata keçirilən zora-
kılıqlar onun mövqeyini zə-
dələyib. Ona görə də Fran-
sanın müxalif qüvvələrinin
onun son qərarına etiraz et-
məsi təbii bir hadisədir. Məlumdur ki,
Fransa hökuməti həmişə
Azərbaycana, Türk dünyası-
na qarşı ədalətsiz davranıb.
Fransa özünü ermənilərin
"böyük bacısı" hesab edir və
həmişə də onlara dəstək ve-
rir. Çox təəssüf ki, Fransa
artıq Minsk Qrupunun üzvü
olaraq bitərəf mövqə tutmalı
olduğu halda, açıq şəkildə
Ermənistanı müdafiə etdiyini
ortaya qoyur. Fransanın
Türkiyəyə də qarşı mövqeyi
məlumdur. Sözü açığı,
mən Fransadan başqa bir
addım da gözləmirəm. Sadəcə
olaraq bunu nəzərə
alıb Türkiyə, Azərbaycan və
digər türk respublikaları
Fransa ilə münasibətlərə ye-
nidən baxmalıdırlar. Yeni is-
tər onların böyük layihələrdə
iştirakı, istərsə də digər mə-
sələlərdə olsun, bu məsələ-
lərin mütləq bir siyasi ritorika
olmalıdır".

O, həmçinin, hesab edir

rərli siyasətdir. Əgər bu gün
Fransa parlamentində hadi-
sələrə ayıq baxan, proseslə-
ri düzgün qiymətləndirən,
mövcud beynəlxalq konven-
siyalara, hüquqa söykənən
davranış göstərən parla-
mentarilər ortaya çıxıbsa,
belə qüvvələr ciddi bir nə-
ticəyə nail ola bilərlərsə, əl-
bəttə, bu, ölkələrimiz arasın-
dakı münasibətlərə müsbət
təsir edər. Fransa parlamen-
tinin deputatlarının Makro-
nun qərarına etiraz etməsi o
deməkdir ki, hələ də depu-
tatlar arasında sağlam
düşüncələr, hadisələrə real
yanaşmalar var. Fransa Pre-
zidentinin qərarı Fransa cə-
miyyətinin iradəsini ifadə et-
məyə də, lakin bu gün siya-
si elita, birmənalı olaraq, bu
kursu götürüb. Açıq, burada
Ermənistanın mövqelərini
zəiflədəcək bir qərar qəbul
edilməsinə və erməniləri də-
stəkləyən qərarların ləğv
olunmasına inanmıram" -
deyə F.Quliyev qeyd etdi.

**"Hər kəsə bəllidir ki,
tarixdə "erməni
soyqırımı" adlı
hadisə baş
verməyib"**

yalnız siyasi maraqları ifadə
edir. Bildiyimiz kimi, Fransa-
nın özündə böyük erməni
icması yaşayır və onlar
Fransa deputatlarının seçki
kampaniyasında yaxından
iştirak ediblər, onları ma-
liyyələşdiriblər. Bu aspekt-
dən təəssüflər olsun ki,
Fransa kimi Avropa Birliyinin
ən iri dövləti və BMT
Təhlükəsizlik Şurasının üzvü
olan ölkə belə məsələlərdə
rol alır və heç bir hüquqi
əsas olmayan qərarlar qə-
bul edir. Fransalı deputatla-
rın Makronun qərarına etiraz
etməsi tamamilə əsaslıdır.
Çünki Türkiyə dəfələrlə er-
mənilərə müraciət edib ki,
istənilən məsələlərə bağlı
arxivləri açmağa hazırıq,
buyurun gəlin müzakirə
edək. Hər kəsə bəllidir ki, ta-
rixdə "erməni soyqırımı" adlı
hadisə baş verməyib, sa-
dəcə, baş verən müharibə
zamanı ermənilər köçürülər-
kən yolda ölüm halları baş
verib. Yeni onlar soyqırımı
məruz qalmayıblar və "er-
məni soyqırımı"nın heç bir
hüquqi əsası yoxdur. Erme-
nilər əmin olsaydılar ki, həqi-
qətən də soyqırımı məruz
qalıblar, o zaman onlar bey-
nəlxalq məhkəməyə müraci-
ət edərdilər və beynəlxalq
tribunalın çağırılması istiq-
mətində addımlar atardılar.
Göründüyü kimi, indiyə qə-
dər nə belə bir addım atılıb,
nə də bu yöndə məhkəmə
qərarı var. Qəbul edilən
bütün qərarlar siyasi xarak-
terlidir və əsasən Türkiyəyə
qarşı təzyiq vasitəsidir. 24
aprelin isə qondarma "er-
məni soyqırımı qurbanları"nın
xatirə günü kimi qeyd edil-
məsi Fransa tarixinə qara
bir ləkədir. Əslində, Fran-
sada təkcə ermənilər yaşamır,
burada çoxlu sayda türk dia-
sporu nümayəndələri də ya-
şayırlar. Bu yanaşma təzə
Fransanın özünün elan et-
diyi dəyərlərə zidd fəaliyyət
göstərdiyini nümayiş etdirir" -
deyə bildirən politoloqun fi-
krincə, bu, ayrışdırıcı xid-
mət edən bir addımdır və
bunun nəticələri Fransanın
özü üçün heç də yaxşı şey-
lər vəd etmir.

İradə SARIYEVA

Özünü lider sayan hər bir kəsin siyasi dövlü və ya dölsüzlüyü kompleks olaraq üç istiqamətdə göstərilən fəaliyyətlərin ortaya qoyduğu nəticə ilə müəyyən edilir. Bunlar kütləvi siyasi təsir aksiyalarının təşkili, kənar ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması və yazılı-şifahi ritorikaların aparılmasıdır. Bir çox ölkələrin və siyasətçilərin tarixinin və mübarizəsinin təhlili, nə qədər çətin olsa da, göstərilən hər üç istiqamətdə kompleks olaraq nəhəng nəticələr əldə etmiş şəxsiyyətlərin olduğunu göstərir.

Aydın QULİYEV

Elə nümunələr də var ki, həmin fəaliyyət istiqamətlərinin sadəcə imitasiyası ilə məşğul olurlar. Əslində isə belələri nə təsirli aksiyaların təşkilində, nə də global-dünyəvi əlaqələr qurmaqda heç bir ciddi nəticəyə çatı bilmədikləri üçün əlacsızlıqdan yazılı və şifahi ritorikanın qulpundan yapışı, sadəcə adi ekspert pilləsinə yuvarlanırlar: AXCP sədri Əli Kərimli kimi...

Başqa bir Azərbaycan siyasətçisi barədə belə bir populyar və qanadlı fikir illərdi ictimai raydən çıxmır: "O, siyasətdə çox uzun yol gedəcək, lakin nəticəsiz və mənasız bir siyasi ömür yaşayacaq". Bu fikir AXCP sədri haqqında məxsusi deyil-məyib. Ancaq bir sıra tutarlı əlamətlərinə görə ona bundan yaraşlıq ictimai fikir dəyərləndirməsi tapmaq mümkün deyil. Siyasətdə uğursuzluğu, nəticəsizliyi, mənasız inadkarlığı, hətta şəxsi ləyaqət hissəsinə lazımı önəm verə bilməməsi kimi göz qabağında olan xüsusiyyətlər AXCP sədrinə verilən ictimai qiymətin əsasına çevrilir. Azərbaycanın siyasi tarix mətbəxinə az-çox bələdçiliyi olanlar Əli Kərimlinin digər siyasi personalarla tez-tez dəyişən şəxsi münasibətlərinə dair yəqin çox faktlar xatırlayırlar. İsa Qəmbər, Etibar Məmmədov, Mirmahmud Mirəlioglu və digərləri ilə dəyişkən münasibətlərə dair yüzlərlə fakt məlumdur. Yəqin çoxlarının yadındadır ki, ADP sədri Sərdar Cəlaləloğlu hələ 2000-ci illərin başlanğıcında AXCP sədri barədə hansı qeyri-senzuralı fikirləri deyirdi və yazırdı. Bu fikirlərin həqiqət olub-olmadığını bir kənara qoyaraq onun üzərində dayanmağı vacib sayıram ki, qəbul edilməz sözlərdən bir neçə həftə və ya bir neçə ay sonra Əli Kərimli ya Sərdar Cəlaləloğlunun yanında, ya da tədbir keçirmək üçün ADP-nin qərargahında peyda olurdu. Məhz belə məqamlarda bir çoxları siyasətdə hansı məqsədin şəxsi şərəf və ləyaqətdən üstün ola biləcəyi sualına cavab axtarırlarına baş vurmaq zorunda qalırdı. Səni söyüb təhqir edən adamın qapısına getmək şəxsi ləyaqətə hörmət nümunəsi sayıla bilməz və

razının əhatəsində kömək-siz, yalnız buraxdı?! Xalq üçün vuruşduğunu iddia edən kəs xalqın belə müdafiəyə ehtiyac hiss etdiyini soruşdumu? Xalqın bu gün Bakının küçələrində təpikləşmə-sillələşmə formasında müdafiələrə ehtiyacı varmı? Varsa, o zaman niyə

kat lideri Elçibəydən və onun sağ əli İsa Qəmbərdən üstün hesab edən örtülü ambisiyalara sahib idi. Açıq-aşkar onların hər ikisinə qarşı mübarizə aparmaq və üstünlüyünü göstərmək gücünə malik olmadığı üçün başqa taktika seçdi: Elçibəylə İsa Qəmbərin ara-

məsinə yönəlmiş çoxillik səylərin nəticə verməməsi çox təbii gərsənir.

Əli Kərimli təəssübkeş dövlətçi yox, adi qisasçı təfəkkürdə olduğu üçün...
Əli Kərimlinin yazılı və şif-

rının dünya erməni lobbisinə bağlı mərkəzlərdən, fondlardan gəlirdi barədə iddialar bu yerdə bir az da möhkəmlənir. Möhkəmləndirici arqumentlərin sırasında bəzi beynəlxalq təşkilatların Azərbaycan barədə qəbul etdikləri açıq-aşkar qarayıcı, qərəzli sənədlərinin bəh-bəhlə qarşılanmasıdır, həm də bilə-bilə ki, bu tip sənədlərin arxasında Azərbaycanı zəif və müti duruma düşürməklə Qarabağ probleminin hər cür həllinə hazırlamaq kimi məqsəd güdən ermənipərəst dairələr də var. Belə sənədlərin qəbul olunmasına bizə düşmən beynəlxalq mərkəzlər bir cür dəstək verir, Əli Kərimli Avropada cəmlənmiş bəzi mühacir qrupları yönəltmək üçün başqa cür dəstək verir. Dəstək isə dəstəkdir...

Hərəkət düşərgəsində Əli Kərimliyə antipativ - emosional münasibətin kökü...

Bu gün Azərbaycan siyasətinin şəxsi-emosional müstəvidə aydın görünən fenomenlərdən biri sırası müsavətçilər, digər hərəkət partiyaları və AXCP-nin özündən ayrılmış partiya üzvləri arasında Əli Kərimliyə şəxsi antipativ münasibətin mövcudluğudur. Bir vaxtlar eyni komandada olmuş bu şəxslərin antipativ davranışları tək onunla bağlı deyil ki, Əli Kərimli siyasi rəqəbdə İsa Qəmbərə güzəşt etməyib və həmişə ona boy göstərmiş. Köklər daha dərinə gedir. Əli Kərimlinin hərəkətindəki tək özünə münasib "Yurd" oyunları, AXCP iqtidarı daxilində Elçibəy-Qəmbər birliyi şikəst etməsi, Elçibəyin Heydər Əliyevlə daha konstruktiv siyasi münasibət platformasına maneçilik törətməsi, AXCP-nin bir partiya olaraq neçə yerə parçalanması ilə bağlıdır. Bu gün də həmin eqoist siyasətin davamı olaraq tərəfdarları hətta müsavətçilərin, digər partiya üzvlərinin qatıldığı mitinglərdə Əli Kərimlini müxalifətin "ən güclü və şərksiz lideri" kimi qələmə verməkdədirlər. Onlar AXCP sədrini hər cür siyasi tələ və labirintlərdən sağ-salamat çıxarmaq müvəffəq olmuş guya bacarıqlı lider kimi qələmə verdikdə, müxalif düşərgənin digər nümayəndələrinin gözündə Əli bəyin öz müttəfiq və tərəfdarlarına qarşı gizli oyunlar aparan, ona münasib olmayan hər kəsi yarı yolda qoyan, hətta Elçibəy kimi təşkilat lideri əleyhinə iradə göstərən, xəyanət ştrixlərinə malik portreti canlanır.

Siyasi portreti göstərilən mənəvi-psixoloji və praktik cizgilərə malik personanın vətənpərvərlik duyğularına və əsl dövlətçilik şüurunun daşıyıcısı olduğunu söyləmək isə mümkünsüzdür. "Yurd"un xəyanət və sürüşkənlikdən doğan siyasi oyun ssenarilərinin qurbanı tək Elçibəy yurdu olmadı. Ölümə də getməyə hazır minlərlə gəncin demokratiya və dövlətçilik ideali alt-üst oldu, həbsxanalarda çürüdü, cələyi-vətən olub Avropanın küçələrinə səpələndilər, hakimiyyət perspektivi həmişəlik itirildi, vətənpərvərlik duyğularını komik günə qoyuldu. Tək bir nəfərin - Əli Kərimlinin xüsusi bir istedadla söykənməyən siyasi dölsüz ambisiyalı naminə...

"Yurd"un viran qoyduğu Elçibəy yurdu və Əli Kərimliyə qalan tək "siyasi ekspertlik"...

heç bir siyasi hədəfi əsas götürməklə buna haqq qazandırmıq da olmaz.

Hesab edirlər ki, o, meydanda yeganə müxalifət lideri kimi qalıb...

Yəqin ki, Əli Kərimli və çevrəsindəki şəxslər bu gün onu müxalif təşkilat rəhbərlərinin arasında ən güclüsü, inamlı və perspektivli sayırlar. Hesab edirlər ki, o, meydanda yeganə müxalifət lideri kimi qalıb. Dərindən yanaşanda, deyilənlərdən çox fərqli sadə bir mahiyyət fərqlənir olduğunu görürük. Fərqli mahiyyət AXCP sədrinin bu gün meydanda yeganə müxalifət lideri kimi qalması yox, cəmiyyətin əsaslı dəstək vermədiyi və mümkün qədər uzaq durmağa çalışdığı təklənməmiş, yalnız bir müxalifət personasına çevrilməsidir. Siyasi mübarizədə şərəfli meğlubyyətin özü də bir sonluqdur. Nə yazıq ki, belə sonluq etmək xoşbəxtliyini heç də hamı özünə rəva görə bilmir. Yazı-pozunu dayandırmış bir məşhur yazıçıdan "nə üçün daha yazmırsınız" deyə soruşanda belə cavab verib: "Mənim oxucularım artıq ölüb". Sənətdən, peşədən vaxtında getməyin bundan müdrik və şərəf gətirən ifadəsi ola bilməz. İsa Qəmbər, Etibar Məmmədov və bəzi başqaları məhz təklənənmək, yalnız qalmaq üçün aktiv siyasi mübarizə meydanlarından çekilməyi doğru hesab etdilər. Ya oxucusu ölmüş yazıçı kimi, ya da gələcək oxucularını gözələnən güşəyə çekilmiş yazıçı kimi... Yıxılmış gülüşünün künesi yerdən doymadığı kimi, Əli Kərimli də küreyi yerdə süründükcə aqressivləşir, müdrik nümunələrdən dərs götürmür ki, götürmür...

Əli Kərimlinin qrupunun içində olduğu yanlış və qeyri-real düşüncələrdən biri məlum fəaliyyətlərini guya xalqın mənafeələri naminə etdiklərinə inanmaqlarıdır. Əslində ortada xalq mənafeyi deyilən nəsnənin olmadığını tutarlı şəkildə sübut edən məntiq və tezislər var. Xalq, cəmiyyət bu qədərmi nankor oldu ki, onun mənafeyi üçün vuruşduğunu iddia edən siyasi personanı meydanlarda ən yaxşı halda 2-3 min eti-

belələrindən mümkün qədər uzaq durmaq istəyir, nəinki dəstəkləmək... Xalq bu gün Əli bəy kimi uzun, ancaq nəticəsiz və perspektivsiz yol gedən siyasətçilərə dəstək vermədiyi, inanmadığı üçün ona və onun kimilərə sənəballı beynəlxalq siyasi dairelərdən dəstək də yoxdur. 2004-cü ildə Tiflisin küçələrində aksiya keçirən Saakaşviliyə o zamankı ABŞ prezidenti Buşun telefon açdığını yəqin ki, xatırlayırsınız. Buşu bu jestə sövq edən tək Saakaşvili yox, onun adına meydana yığılmış yüz minlərlə insanın gücü idi. İndiki ABŞ prezidenti Tramp Ukrayna prezidenti Zelenskiyə, Liviyanın ən böyük siyasi gücünə çevrilməkdə olan admiral Xəlifə Haftara telefon açmasına da eyni məntiqə yanaşmaq lazımdır. Əli Kərimliyə, dünyanın dövlət liderləri bir yana qalsın, hakim siyasi partiya liderləri bir yana qalsın, hətta kiçik partiya rəhbərlərinin belə telefon açdığını dair nümunə yoxdur. Hətta Bakıdakı səfirlər, diplomatik korpus rəhbərləri görüşə, danışğa hər hansı maraqlı göstərmirlər. Çünki qarşılarında güc görmürlər, Əli Kərimli Azərbaycan dilindən başqa dil bilmir, küçə meydan aksiyalarının və seçki proseslərinin təşkilində heç bir güc nümayiş etdirə bilmədiyinə görə yazılı və şifahi ritorika ilə məşğul olan sıradan bir siyasi ekspertə çevrilib, vəssalam...

Elçibəylə İsa Qəmbərin gərgin münasibətlərinin kökünü məhz Əli Kərimlinin...

İllərdir Əli Kərimlinin adının üstündə qarabaqara onu izləyən xəyanətkar və xəyanətə meyillilik yarlığı xüsusi yanaşma tələb edir. Yarlığın reallıqla əlaqəsi olmayan adicə uydurma olduğunun sübutuna yönəlmiş çoxillik səylər nəticə vermir. Çünki faktlar var. Xalq Cəbhəsi hakimiyyətinin iki populyar figuru olan Elçibəylə İsa Qəmbərin gərgin münasibətlərinin kökünü məhz Əli Kərimlinin qayda tanımayan oyunlarının nəticəsi sayanlar hələ yaşayırlar. Bu insanların heç də haqsız olmadığına sübutlar var. Belə ki, Əli Kərimli hələ o dövrdən özünü hərə-

sını vurmaqla onları daimi münaqişə vəziyyətinə gətirmək. Seçilmiş taktika öz nəticəsini verdi. Elçibəy və İsa Qəmbər düz bir il eyni komandanın ayrı-ayrılıqda iki başı kimi göründü, İsa Qəmbər öz siyasi partiyasını formalaşdırana qədər (o vaxt hələ Müsavat Partiyası yox idi - A.Q) parlament seçkilərinin keçirilməsinin təxirə salınmasına nail oldu, AXCP iqtidarı 93-cü ildə hakimiyyətdən gedəndən sonra Elçibəylə İsa Qəmbərin "bir adam" olmağı tam görüldü, il üzə çıxdı, hər kəs öz yolu ilə getdi və ulduzları heç vaxt barışmadı. Çünki intriqanı kökdən alovlandıran şəxs mərhum Elçibəyin düz bir addımlığında mövqə tutmuşdu. Əbülfez bəy siyasətdən fiziki olaraq gedəndən sonra Əli Kərimlinin İsa Qəmbərə qarşı əl-qolu açıldı, bir vaxtlar AXCP iqtidarı daxilində hətta Elçibəyə qarşı çevrilmiş örtülü siyasi oyunlarını sərbəst şəkildə aparmaq imkanı əldə etdi. AXCP iqtidarının cəmi bir il yaşamasına səbəb olmuş yazıtma və tənəzzül siyasətinin əsas müqəssirlərindən biri Dövlət katibi postunu tutan Əli Kərimli oldu.

2000-ci ilin parlament seçkilərindən qabaq müxalifətdən mandat almış deputatların Milli Məclisə gətməsi barədə saziş olsa da, bu sazişi ilk Əli Kərimli pozdu. İsa Qəmbərə yaxın mətbuatın guya onun barəsində yanlış, böhtan yazdığını əsas götürərək sazişi həməən pozdu və 4-5 nəfər partiyadaşı ilə birlikdə parlamentə, üstəlik, AŞPA-ya getdi. İndi barışmazlıqla mübarizə apardığı hakimiyyətin o zamankı parlamentində mandat sahibi olmaq Əli bəyin şəxsi maraqlarına uyğun idi. 2003-cü ilin prezident seçkilərində yanbayan hakimiyyət-komanda ortağı olmuş İsa Qəmbərə yox, Etibar Məmmədova dəstək verməsinə də demokratiya naminə gediş yox, şəxsi ambisioz planlara uyğun manevr saymaq olar. Bu kimi deyilən və deyilməyən faktların qarşısında AXCP sədrinin adının üstündən siyasi etibarsızlıq və xəyanət yarlığının silin-

Ermenistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı proseslərin yenidən kifayət qədər dinamik şəkildə inkişaf etməsi müşahidə edilməkdədir. Belə görünür ki, regionda marağı olan böyük güclər artıq prosesdə hansısa nəticənin əldə olunmasını istəyir. Hər halda, Rusiya və ABŞ-ın prosese yanaşması, Avropa İttifaqının sərgilədiyi mövqe bu qənaəti daha da gücləndirir.

Xatırladaq ki, hər iki ölkə konfliktin dinc müstəvidə həlli istiqamətində indi xüsusi aktivlik nümayiş etdirir. Belə ki, cari il martın 29-dakı Vyana görüşündən cəmi iki həftə sonra Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun təşəbbüsü ilə Moskvada Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin görüşü keçirildi.

Bunun ardınca, məlumat verildiyi kimi, amerikalı diplomatlar Azərbaycan və Ermənistan XİN rəhbərlərini Vaşinqtona dəvət ediblər. Belə vəziyyətdə artıq o da bəlli olub ki, ABŞ-ın dövlət katibi Mayk Pompeo Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasında şəxsi səylərini göstərmək niyyətindədir. Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Vaşinqtonda gözələnən görüşünü şərh edərkən ABŞ-ın Azərbaycandakı səfiri Örl Litzenberger isə bildirdi: "Görüşün dəqiq vaxtı haqda məlumat yoxdur. Biz xarici işlər nazirlərinin Moskvaya görüşünü alqışlayırıq və görüşdən sonra səsləndirilən bəyanatdan məmnunluq duyuruq. Biz səbrsizliklə dialoqun davam etdirilməsini gözləyirik". O qeyd edib ki, ABŞ ATƏT-in həmsədr ölkələrindən biridir: "ATƏT-in və həmsədrlərin məqsədi Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu həlli üçün münaqişə tərəflərini bir araya gətirməkdir. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi beynəlxalq hüququn prinsiplərinə - güc tətbiq etməmək, ölkələrin ərazi bütövlüyü, xalqların öz müqəddəratını həll etməsi prinsipləri əsasında həll olunmalıdır".

Münaqişənin nizamlanmasında digər maraqlı məqam danışıqlar masasında hər hansı sənədin varlığı, müzakirə mövzusunun nədən ibarət olmasıdır. Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov Moskvaya görüşündən sonra bəyan edib ki, hazırda 2016-cı ildə irəli sürülən təkliflər müzakirə edilir. Lakin erməni tərəfi bunu inkar edərək, hər hansı sənəd ətrafında müzakirə getmədiyini bildirib. Erməni tərəfi qeyd edib ki, tərəflər bir-birinin mövqeyinin aydınlaşdırılması və tanış ol-

ma prosesini davam etdirir. Hərbi siyasi məsələlər üzrə rus ekspert Vladimir Yevseyev bildirib ki, Lavrovun bu görüşlə bağlı təşəbbüsünün məqsədi ilk olaraq gərginliyin azaldılmasına yönəlib. O qeyd edib ki, istənilən həmsədr ölkə keçmişdə əldə edilən razılaşmalar ətrafında irəliləyişə nail olmağa çalışır. Rusiya isə prosesdə daha çox nəticə əldə etmək istəyir: "Çox layihələr var. Məsələn, yenilənmiş "Madrid prinsipləri", məlum olduğu kimi, ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrləri buna dəstək nümayiş etdirib. Bölgəyə dair istənilən məsələ müzakirə edilmədən öncə gərginliyin azaldılması vacibdir. İndiki vəziyyətdə ərazilərin qaytarılmasına dair məsələnin gündəliyə daxil edilməsi üçün hələ çox iş görülməlidir". Moskvanın bu prosesdə uzunmüddətli layihəyə malik olub-olmamasına da toxunan Yevseyev qeyd edib ki, Rusiya tərəfi yenilənmiş "Madrid prinsipləri" ilə razıdır: "Həmsədrlər bu layihəyə tərəfdar olub". Onun sözlərinə görə, beynəlxalq vəziyyət də bu məsələnin həllində önəm daşıyır. Moskvaya görüşündən sonra, qeyd olunduğu kimi, indi də Vaşinqtonda görüşün keçirilməsi nəzərdə tutulur. Bunun nə mənə daşdığına Yevseyev belə izah edib: "Moskva hər hansı bir tədbiri keçirdikdə, məsələn, Əfqanıstan münaqişəsinin həlli üzrə iclas keçirdiyi anda Vaşinqton fikirləşir ki, nə üçün bu tədbiri ilk öncə Amerika tərəfi keçirməyib. Artıq bu məsələnin beynəlxalq əlaqələrlə heç bir bağlantısı yoxdur. Buna görə Rusiyanın belə bir təşəbbüslə çıxış etməsindən sonra Amerikanın da bu cür tədbirə əl atması artıq təbii haldır". Bununla belə, ekspert vurğulayır ki, Rusiyanın münaqişənin həllinə təsir imkanları çoxdur və Moskvaya hansısa nəticənin əldə olunmasında maraqlıdır.

Beynəlxalq məsələlər üzrə digər ekspert Yevgeni Mixaylov da eyni mövqeyi bölüşür. O, Qarabağ məsələsi ilə həm də Rusiyanın Ermənistanı dərs vermək niyyətinin mövcudluğunu da

gizlətmir: "Ermənistanın milli maraqlarına və Rusiya ilə siyasi əməkdaşlığa sadıqlığını sübut edən siyasi rəqibləri təqib etmək olmazdı. Paşinyan isə hakimiyyətə gələrək öz siyasi rəqibləri olan və Moskvaya bağlı şəxslərə qarşı cinayət işi açdı. Rusiya prezidentinin bunu asanlıqla bağışlaması inandırıcı deyil. Bundan əlavə, ABŞ nümayəndə heyətinin İrəvanda Ermənistanı kömək vəd etməsi və nümayəndə heyəti tərəfindən uydurma demokratik islahatların dəstəyinə söz verilməsi Rusiya üçün qıcıqlandırıcı bir faktordur. Açıq görünür ki, Paşinyan rəsmi Moskvaya sübut etməyə çalışır ki, onun əlində Ermənistanın taleyinə ciddi təsir göstərən bir qüvvə var. O, rəsmi Moskvaya İrəvanda ciddi təsir göstərməlidir, ya da ABŞ-ın Ermənistanı NATO-nun forpostuna çevirməsinə izləməlidir. Mənim fikrimcə, yaxın zamanlarda buna heç kim yol verməz. Tezliklə hadisələrin inkişafı ilə Ermənistanın qarşısına bir sualın qoyulması şahid olacaqdır: ya bizimləsəniz, ya bizə qarşı. Məhz bu hal da Qarabağ məsələsinə təsirsiz ötürməyəcək və nazirlərin Moskvaya görüşü bu xüsusda atılan növbəti addımlardan biridir. Onun davamı gələrsə, Moskvaya Qarabağ məsələsinin həllində hansısa yenilik əldə edə biləcək". Ekspert vurğulayır ki, belə vəziyyətdə Ermənistanı dinc şəkildə ərazilərin bir hissəsinin qaytarılması üçün təzyiqlərin olması gözləniləndir. Əks təqdirdə Rusiya Azərbaycanın hərbi müstəvisində Ermənistanı əzməsinə lazımi imkan yaradaq, daha doğrusu, savaşa göz yumacaq.

Maraqlıdır ki, verdiyi gürültülü bəyanatlara rəğmən, Paşinyan özü də Rusiya ilə ciddi problemlər yaşadığını bildirir. O, "civilnet" saytına müsahibəsində etiraf edir ki, Moskvaya İrəvana inanmır: "Mənim Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə çox yaxşı münasibətlərim var, lakin Ermənistanın digər məmur-larına qarşı inamsızlıq mövcuddur. Mən çox aydın danışmaq istəyirəm. Bəli, sirs deyil ki, Rusiya elitasında Ermənistanı baş verənlərlə bağlı problemlər mövcuddur. Hakimiyyətə gələn keçmişdə siyasi müxalifət və aktivistlər olublar. Onlar vətəndaş sektorunda yerləşməyə məcbur idilər, çünki keçmiş hökumət onlarla əməkdaşlıq istəmirdi. Vətəndaş sektoru beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən Rusiyada pis qəbul edilən qurumlar tərəfindən maliyyələşdirilirdi. Bu səbəbdən biz tez-tez inamsızlıq görürük və mən əminəm ki, bu inamsızlıq zamanla ləğv olunacaq". Lakin proseslərin gedişi Rusiyanın Paşinyana inamının əslində tam tükənməkdə olduğunu göstərir. Məhz bu durumda Moskvanın İrəvana dəstəyi də sürətlə azalır. Bunu rusiyalı hərbi ekspert Pavel Felgenhauer də təsdiq edir. O bildirib ki, münasibətlərdə hələ də gərginlik və qarşılıqlı inamsızlıq var:

"Dəqiq desək, inamsızlıq qarşılıqlı yox, birtərəflidir. Moskvaya Paşinyan hökumətinə etibar etmir. Bu vəziyyət Qarabağ münaqişəsinə də təsir edir. Belə situasiyalarda əvvəl-axır nə isə başlayır. Proseslər göstərir ki, Azərbaycanın indi silahlanma sahəsində üstünlükləri var və bu üstünlük hələ də davam edir. Başqa problem isə odur ki, bu konflikt sonsuza

qədər belə davam edə bilməz. Nəticə olmasa savaşa qəçilməz".

Burada geosiyasi amillərə də xüsusi nəzər salmaq lazım gəlir. Məsələ burasındadır ki, Qərb və Rusiya arasında münasibətlərin daha da kəskinləşdiyi bir vaxtda Kremlin Azərbaycan, Türkiyə kimi ölkələrlə əlaqələrin dərinləşməsinə ehtiyacı daha da artır. Rusiyaya indiki şəraitdə daha böyük yük olan Ermənistanı görə isə Kreml adları çəkilən ölkələrlə əməkdaşlığın genişləndirilməsini dayandırmaq niyyətində deyil. Elə bunun nəticəsidir ki, Rusiya Türkiyəyə Suriyada hərbi əməliyyatları istədiyi formada həyata keçirməsi üçün bütün imkanları tanıyır. Bu mənada, Qarabağda da Azərbaycanın hərbi əməliyyatlara başlaması, hətta bu məsələdə Türkiyədən müəyyən yardımlar ala bilməsinə Moskvanın hansısa müqavimət göstərməsi gözlənilir. Beləliklə, qeyd edilənlərdən aydın olur ki, Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində geosiyasi müstəvidə tamamilə yeni bir vəziyyət yaranır. Bu vəziyyətdə Azərbaycanın mövqeləri güclənməyə doğru gedişliyi halda, Ermənistanın bunun tam əksi müşahidə olunur. Hesab edilir ki, yaranmış vəziyyətdə real addımlar atılması Qarabağ münaqişəsinin dinc müstəvidə həllini tezləşdirə bilər. Bu da bölgədə maraqlı qüvvələrin, o cümlədən Rusiyanın özünün maraqlarına tam cavab verir. Əks halda, yuxarıda qeyd olunduğu kimi, Moskvaya Azərbaycanın hərbi əməliyyatlara start verməsinə hansısa formada müqavimət göstərməyəcək.

Maraqlıdır ki, Ermənistan

tanda da hadisələrin məhz bu səpkidə inkişaf edə biləcəyindən ciddi narahatlıq ifadə olunur. Məsələn, "Sputnik Ermənistan"a müsahibəsində "DQR prezidentinin" məsləhətçisi Tiqran Abramyan bu xüsusda bildirir: "Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında nisbi sakitlik qalır, ancaq vəziyyət istənilən vaxt dəyişə bilər". Onun sözlərinə görə, Azərbaycan indiki çox intensiv silahlanır və siyasi qərar qəbul ediləndən sonra uzun müddət gözləmək lazım gəlməyəcək: "Bakı öz arsenalını aktiv şəkildə yeniləyir, yeni silahlar da alınacaq. Bundan başqa, vaxtaşırı hərbi təlimlər və başqa hərbi tədbirlər keçirilir, mühəndis-istehkam işləri aparılır". Abramyan Azərbaycan ordusunun gücünü və yüksək döyüş hazırlığını etiraf edib. O qeyd edib ki, vaxtaşırı təmas xəttinin müəyyən dərinliyində Azərbaycanın hərbi gücləri və hərbi texnikasını görmək olar. Bu fonda həmin texnikadan intensiv hərbi əməliyyatların gedişində istifadə erməni tərəfi üçün yaxşı heç nə vəd etməir.

Ekspertlər hesab edir ki, məhz bu durumda Ermənistan artıq danışıqlar prosesində nəticəsi olan addım atmaq savaşı əngəlləyə bilər. Özü də burada İrəvan nəzərə alınmalıdır ki, indiki böyük güclər də bu məsələdə nəticə əldə olunmasında Azərbaycanın mövqeyini müdafiə edir.

Tahir TAĞIYEV

Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə çap olunur.

Paşinyandan zorən etiraf - "Rusiya ilə münasibətlər yaxşı deyil..."

Dünya iqtisadiyyatında baş verən proseslər hələ də maliyyə sektorunda qeyri-sabit vəziyyətin hökm sürdüyünü göstərir. Belə vəziyyət bir sıra ölkələrdə milli valyutanın ucuzlaşması, inflyasiya həddinin qalxmasına təsirsiz olmuşdur. Məsələn, qonşu Türkiyə, İranda maliyyə sahəsində baş verənlərə nəzər salıb bunun real təsidiqini görmək mümkündür. Rusiya və bir sıra MDB ölkələrində də maliyyə sektorunda vəziyyət sabit sayıla bilməz.

Azərbaycana gəlincə, ölkəmiz bu istiqamətdə daha yaxşı mövqe sahibi sayıla bilər. Xüsusən də proseslərin real gedışı göstərir ki, qarşıdakı dövr ərzində milli valyuta, inflyasiya həddi hökumət tərəfindən nəzərdə tutulan həddə olacaq.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, bu mövzuya Prezident İlham Əliyev Bakının Xəzər rayonunda Mərdəkan-Qala avtomobil yolunun açılışında iştirak edərkən sakinlərlə görüşündə də toxunub. Dövlət başçısı qeyd edib ki, ölkənin indiki iqtisadi və maliyyə vəziyyəti manatın sabitliyi ilə bağlı heç bir problem gözənilmədiyini deməyə əsas verir: "Biz ölkəmizi gücləndiririk, beynəlxalq mövqelərimizi möhkəmləndiririk, hərbi gücümüzü artırırıq, sosial məsələlərin həllinə çalışırıq. Son dövrdə imzaladığım fərmanlar doğrudan da həm təsirlidir, həm əhəmiyyətlidir, həm də ki, bizim siyasətimizi göstərir. Deyə bilərəm ki, bu fərmanlara başqa ölkələrdə rast gəlinmir. Məsələn, tutaq ki, problemli kreditlər nədən qaynaqlandı? Devalvasiyadan. Devalvasiya nəyə görə baş verdi? Neftin qiyməti 4 dəfə azaldı, gəlirlərimiz, manatın məzənnəsi aşağı düşdü və insanlar bundan əziyyət çəkirlər. Maksimum çalışdırdıq ki, vəziyyəti sabitləşdirək, sabitlik olsun, manat sabitləşsin". Ölkə başçısının sözlərinə görə, artıq uzun müddətdir ki, manat sabit olaraq qalır: "Bizim indiki iqtisadi və maliyyə vəziyyətimiz onu deməyə əsas verir ki, manatın sabitliyi ilə bağlı heç bir problem gözənilmir. İqtisadi, maliyyə imkanı artıqca biz, ilk növbədə, səylərimizi problemli kreditlərin həllinə yönəlttik və bunu həll etdik, özü də ən yüksək səviyyədə".

Beynəlxalq miqyasda da təsdiqlənir ki, Azər-

baycanda atılan addımlar nəticəsində ölkədə milli valyutanın kursu sabit qalacaq, inflyasiya nəzərdə tutulan həddə olacaq. Məsələn, Dünya Bankının Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru Mersi Tembon bu xüsusda bildirir: "Hazırkı dövrdə Azərbaycan iqtisadiyyatında pozitiv trendlər qeydə alındığını görürük. Ötən 1-2 ildə iqtisadiyyat özünü 2016-2017-ci illərin neft qiymətlərinin ucuzlaşması və global iqtisadiyyatlardakı proseslərin təsiri nəticəsində baş verən şoklardan bərpa etməyə başlayıb. Həmçinin qonşu ölkələrdə baş verən proseslərin və manatın devalvasiyasının da təsiri az olmayıb. Hakimiyyət əsas islahatları həyata keçirməyə başlayıb. Hazırda biz ölkəyə pozitiv proqnoz vermişik, müsbət artım tempi var və inflyasiya isə nəzarət altındadır. Düşünürəm ki, hökumətin vergi, maliyyə, iqtisadiyyatın şaxələnməsi sahəsindəki islahat səyləri doğru addımdır və bu ölkənin gəlirlərinə birbaşa təsir edir. Mənim ümumi dəyərləndirməmi istəyirsinizsə, deyim ki, pozitiv qiymətləndirirəm". Onun sözlərinə görə, qarşıdakı dövrdə manatın sabit həddə qalacağını gözləmək olar: "Bilirsiniz ki, hər bir ölkədə milli valyutanın məzənnəsi başqa ölkələrlə ixrac-idxal əməliyyatları və bu kimi bir çox faktorlardan

asılıdır. Bu baxımdan, sabah məzənnədə nə baş verəcəyini təsəvvür etmək, proqnozlaşdırmaq düzgün olmazdı. Makro fiskal siyasət nəticəsində manatın məzənnəsi sabit qalıb. Artıq bir müddətdir ki, 1 ABŞ

lëndirir. Qeyd edək ki, cari il aprelin 1-nə təkcə Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları 5 milyard 778,6 milyon dollar təşkil edib. Bu, martın 1-i ilə müqayisədə 16,7 milyon dollar və yaxud 0,3% çoxdur. İlin

rinin getdikcə sürətlə yüksəlməsi isə Azərbaycanın valyuta ehtiyatlarının həcmi sürətlə artırmaqla yanaşı, dövriyyədə dollar kütləsinin artmasına və bununla manatın güclənməsinə rəvac verir. Neft Araş-

OPEC-in yanvar ayından gündəlik neft hasilatını 1.2 milyon barrel azaltmaqla bağlı qərarından sonra həmin ehtiyatlarda olan neft mütəmadi olaraq satışa çıxarıldı. Ehtiyatların azalması ilə bağlı məlumatlar

Manatın sabitliyinə Prezidentin və beynəlxalq ekspertlərin üst-üstə düşən iki baxışı...

dolları 1,7 manat civarındadır. Yeni məzənnə bu gün kifayət qədər stabildir. Düşünürəm ki, hökumət bu situasiyanı nəzərdə saxlayır".

Digər ekspertlər də bildirir ki, xarici ticarətdə artan müsbət saldo, idxaldan asılılığın azaldılması, enerji resurslarının satışı və digər mənbələr, o cümlədən turizm üzrə ölkəyə daxil olan vəsaitin həcmi artması manatın mövqelərinin daha da möhkəmlənməsinə gətirib çıxaracaq. Digər tərəfdən nəzərə almaq lazımdır ki, artan valyuta ehtiyatları damanataın möhkəm mövqeyini şərt-

əvvələnə nisbətən baş bandır. Yeni məzənnə bu gün kifayət qədər stabildir. Düşünürəm ki, hökumət bu situasiyanı nəzərdə saxlayır".

Digər tərəfdən, Azərbaycanın satdığı təbii qaz həcmi artması da ölkəyə daha çox valyuta vəsaitinin daxil olmasına gətirib çıxarır. Neftin qiymətlə-

dırmaları Mərkəzinin rəhbəri İlham Şaban isə vurğulayır ki, neftin qiymət artımı davam edəcək. Onun sözlərinə görə, dünya bazasında neft qiymətlərinin bahalaşmasına əsas səbəb ABŞ prezidenti Donald Trampın İrana sanksiyaları və İrandan neft idxalına güzəştlərin ləğvi ilə bağlı son açıqlamasıdır. O bildirir ki, dünya bazasında neftin qiymətinin 75 dollara yaxınlaşması sonuncu dəfə ötən ilin oktyabrında müşahidə edilib: "Neftin qiymətinin bu qədər artmasına səbəb olan ikinci amil isə neft ehtiyatlarının azalmasıyla bağlı hesabatdır.

açıqlananda bu, bazar iştirakçıları arasında çox yaxşı qarşılandı. Artıq bazarda tələb-təklif və dünya iqtisadiyyatının inkişaf tempi ona dəlalət edir ki, bazara çıxarılan neft həcmi iqtisadiyyatı həzm edə bilər. Bu çox yaxşı amildir və neftin qiymətinin artımına stimül verir".

Qeyd edək ki, "Brent" markalı neftin qiyməti dünya bazasında 75 dollara yaxınlaşıb. Qiymətlərin daha da arması gözlənilir və bu hal Azərbaycanı daha çox valyuta daxil olmasına, manatın isə daha da güclənməsinə gətirib çıxarır.

Tahir TAĞİYEV

Azərbaycan Türkiyədə yeni neft-kimya kompleksinin tikintisinə nə vaxt başlayacaq?

"SOCAR Turkey" şirkəti Türkiyədə yeni neft-kimya kompleksinin tikintisinə 2020-ci ilin sonunda başlamağı planlaşdırır.

"Trend"-in məlumatına görə, bunu şirkətin layihələr üzrə meneceri Emil Alxaslı Bakıda SOCAR-ın IV beynəlxalq "Xəzər və Mərkəzi Asiya: Ticarət, Logistika, Neft

emalı, Neft-kimya" forumu çərçivəsində keçirilən Xəzər və Mərkəzi Asiya Regionlarının Emal və Neft-kimya Sənaməsi - Layihələr və Texniki Həllər konfransında deyib.

Onun sözlərinə görə, layihənin dəqiq dəyəri bu ilin sonunda məlum olacaq.

"Kompleksin 2023-cü ilin sonunda istifadəyə verilməsi planlaşdırılır".

"Qarabağ klani" ilə mövcud Ermənistan hakimiyyəti arasında çəkişmələrin getdikcə daha da şiddətlənməsi müşahidə olunmaqdadır. Belə görünür ki, baş nazir Nikol Paşinyan özünə əsas təhlükə hesab etdiyi bu klani tam sıradan çıxarmaqda, onun əsas təmsilçilərini həbsə atmaqla neytrallaşdırmaqda israrlıdır. Bunun üçün isə məlum 1 mart hadisələri indi Paşinyanın əlində "Qarabağ klani"na qarşı ən güclü silah sayılır.

Məhz belə bir vaxtda belli olub ki, "Qarabağ klani"nın daha bir əsas təmsilçisi yenə 1 mart hadisələri fonunda sıradan çıxarılır. Belə ki, Ermənistanın sabiq daxili işlər naziri, general-polkovnik Vladimir Kasparyan 1 mart terroru ilə bağlı xüsusi istintaq komitəsinə çağırılıb. Ona ölkəni tərk etməmək barədə bildiriş verilib və əmlakına müsadirə qoyulub. Kasparyan istintaqa ifadəsində verilən göstərişi yerinə yetirdiyini deyib. Bununla yanaşı, Kasparyan, həmçinin iş adamından 900 milyon dram rüşvət almaqda şübhəli bilinir. Onun həyat yoldaşının adı isə fırıldaqçılıqda hallanır. Artıq Kasparyanın həbsi qaçılmaz sayılır. Erməni mediası yazır ki, həbsə atılan "Qarabağ klani"nin təmsilçilərinin buradan çıxmaq şansı yoxdur və misal olaraq "qəssab" ləqəbli gene-

ral-leytenant Manvel Qriqoryanın aqibəti göstərilir. Ermənistanın müdafiə nazirinin sabiq müavini olan Qriqoryanın məhkəməsi davam edir. Məhkəmə 10 milyon dollar girov qoyularaq generalın müvəqqəti azadlığa çıxmasını rədd edib. Bildirilir ki, bu göstəriş əslində hakimiyyət rəhbərliyindən gəldiyindən, belə bir addım atılıb.

Xatırladaq ki, Ermənistanın 3-cü prezidenti Serj Sarkisyanın silahdaşı və ən yaxın dostu olan keçmiş nazir müavinini qanunvericiliyin bir neçə maddəsi ilə qanunsuz silahsursat saxlamaqda, dövlət əmlakını mənimsəmədə, vergidən yayınmada, çirkli pulların yuyulmasında təqsirkar bilinir. "Qəssab" ləqəbli generalın Ermənistan ordusuna məxsus ərzaq məhsullarını talayaraq daxili və xarici bazarlarda sat-

Paşinyan "Qarabağ klani"nin daha bir iri fiqurunu "boğazladı"...

dığı müəyyənləşib. Bu faktlar sübuta yetirilərsə o, ömürlük azadlıqdan məhrum oluna bilər.

"Qarabağ klani"nin əsas təmsilçilərindən biri olan Ermənistanın ikinci prezidenti Robert Köçeryanı da ömürlük həbs gözləyir. Qeyd edək ki, onun qalmaqallı rüşvət cinayəti üzrə növbəti məhkəmə prosesi 6 aydan sonra keçiriləcək. Məlumatla görə, İrəvan şəhərinin Şenqavit rayon məhkəməsində iş adamı Silva Ambarçumyanın Robert Köçeryana qarşı 2 milyon dollar rüşvət alma iddiasının detalları ilə bağlı hazırlıq iclası keçirilib. Məhkəmədə Köçeryanın vəkillər komandasının üzvü Artyom Orbelyan bildirib ki, Silva Ambarçumyanın verdiyi ifadələr şər-böhtan xarakteri daşıyır. Onun şəxsən Köçeryanla heç bir əlaqəsi olmayıb və onlar heç vaxt görüşməyiblər: "Paşinyan keçmiş rəqiblərindən qisas alırsa, o zaman nə üçün ölkənin digər rəhbər şəxslərinə qarşı ittihamlar irəli sürülmür?" Qeyd edək ki, ərəb ölkələrində biznesi olan Silva Ambarçumyan keçən ilin noyabrında Ermənistanı dəvət olunaraq xüsusi istintaq komitəsində dinirilib. Sonra onun Robert Köçeryanla üzleşməsi prosesi

təşkil edilib. Silva Ambarçumyan bir daha bildirib ki, Köçeryan sabiq xarici işlər naziri Vardan Oskanyanın vasitəçiliyi ilə 1 mart hadisələrindən əvvəl ondan 2 milyon dollar alıb. Robert Köçeryanın cinayət materialına bu maddə də əlavə edilərsə, o zaman onu ömürlük həbs gözləyir. Burada onu da xatırladaq ki, 1 mart olaylarına görə artıq Robert Köçeryan, eləcə də sabiq müdafiə naziri Seyran Ohanyan, keçmiş baş nazirin müavini Armen Qevorkyan və KTMT-nin sabiq baş katibi Yuri Xaçaturova qarşı açılan cinayət işi üzrə aparılan ilkin istintaq prosesi başa çatıb. Ermənistanın Xüsusi İstintaq Xidməti bildirir ki, istintaq nəticəsində əldə olunan dəlillər adıçəkilən şəxslərə qarşı iddianamənin hazırlanması və cinayət işinin məhkəməyə ötürülməsi üçün kifayət edir.

Xatırladaq ki, Köçeryan, Ohanyan və Xaçaturov 2008-ci ilin martın 1-də ölkədə keçirilən etiraz aksiyalarının dağıdılması zamanı 10 nəfərin ölümü və Ermənistanın konstitusiyaya quruluşunu devirmək cəhdi ilə əlaqədar açılan cinayət işi çərçivəsində ittiham olunur. Armen Qevorkyan isə küllü miqdarda rüşvət almaqda, çirkli pulların yuyulmasın-

da, konstitusiyaya quruluşunu devirmək cəhdində iştirakda və 1 mart hadisələri ilə bağlı ədalət mühakiməsinə əngəl törətməkdə ittiham edilir.

Erməni mediası yazır ki, növbə tezliklə Serj Sarkisyan da çatacaq. Artıq bunun üçün ilkin zəmin də hazırlanır. Məsələn, sosial şəbəkələrdə hakimiyyətə yaxın şəxslər indi bu məqamı aktiv şəkildə gündəmə gətirirlər ki, Serj Sarkisyan indiyədək hər hansı cinayəti törətməkdə ittiham edilmərsə, cinayətkar deyilsə, o zaman inqilab nə üçün baş verib. Bu suala cavab verərkən Paşinyan artıq keçmiş iqtidarı yüksək vəzifəli şəxslərinə qarşı açılan onlarla cinayət işinin olduğunu xatırladı: "Bu gün Manvel Qriqoryan, Robert Köçeryan həbs edilib, Miqran Poqosyan və digər sabiq vəzifəli şəxslər qarşı axtarış elan olunub. Mənim üçün prinsip biridir, heç kim himayəli olmayacaq, hamı qanun qarşısında birdir. Ancaq mənə verilən bu sualda Serj Sarkisyanın hər hansı iş üzrə ittiham edilib-edilməyəcəyindən asılı olmayaraq, başqa bir kontekst də var. Mən bu sualın sətir altında aşağıdakı məqamı başa düşürəm: Serj Sarkisyanla gizli razılaşmanın olması mümkündürmü? Dəqiq deyir-

rəm, mən bu cür oyunlara cəlb edilə bilmərəm, gələn bunu birmənalı vurğulayaq. Deyə bilmərəm ki, Serj Sarkisyan hər hansı bir işdə ittiham ediləcək, ya yox. Ancaq zəmanət verə bilmərəm ki, ittiham edilməsi üçün əsaslar olarsa, hər hansı siyasi mənəe olmayacaq".

Ermənistan parlamentinin sabiq vitse-spikeri Eduard Şarmazanov bütün bunların qisas məqsədilə atılan addımlar olduğunu bildirib. Onun sözlərinə görə, Nikol Paşinyan hələ də "inqilab şineli" çıxarmayıb" və özünü baş nazir kimi aparmır: "Ermənistanda ötən ilin aprelində şantaj və təhdid yolu ilə dövlət çevrilişi baş verib. Artıq bir ildir fəaliyyət göstərən yeni hökumətin başçısı isə adekvat davranış nümayiş etdirmir. İndi ölkədə hökumət deyil, Nikol Paşinyanın rəhbərlik etdiyi inqilab komitəsi mövcuddur". Şarmazanovun sözlərinə görə, həqiqi hökumət başçısı əvvəlki hakimiyyətin nailiyyətlərindən istifadə edərək Ermənistanda quruculuq işləri aparmalı idi. Lakin yeni hökumət əldə olunmuş uğurların məhvi edilməsi yolunu tutub.

Nahid SALAYEV

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Ukrayna-da prezident seçkilərinin qalibi Vladimir Zelenskiyə Rusiya Prezidenti Vladimir Putinlə dil tapmağın yolları barədə məsləhətlər verib. Bu haqda danışan Paşinyanın sözlərinə görə, Zelenski açıq və doğru danışsa, Putinlə ümumi dil tapacaq:

"Ola bilər ki, Putin haçansa onu bərk danlayıb və o buna görə pis vəziyyətə düşüb"

"Mən hesab etmərəm ki, onun üçün Putinlə ünsiyyət qurmaq mürəkkəb olacaq. Burada şərtlər var: əgər sözünü birbaşa desən, dürüst olsan, aldatmasan, çətin olmayacaq. Sadəcə olaraq birbaşa və dürüst danışmaq la-

zımdır. Fikrimcə, istənilən adam bunu qiymətləndirər, əgər görsə ki, həmsöhbəti onu nədəsə aldatmağa çalışmır, nə bərdəyə boşboğazlıq etmir, nəyisə təhrif etməyə çalışmır. Düşünürəm ki, bu, bütün münasibətlərdə çox

düzgün maneradır".

Öz növbəsində, Rusiya liderinin köməkçisi Yuri Uşakov deyib ki, Putin hələlik Zelenski ilə görüşüb danışqlar aparmağa hazırlaşmır. Uşakov qeyd edib ki, əvvəlcə seçkilərin rəsmi nəticələrinin açıqlanmasını gözləmək lazımdır, sonra isə Ukraynanın yeni prezidentinin davranışlarına baxacaqlar.

Paşinyanın başqa dövlətin yeni seçilən dövlət başçısına bu sahədə məsləhət verməsi qərribə görünməyə bilər. Sanki Paşinyan illərin təcrübəli siyasətçisidir və dünyada böyük söz sahibidir ki, durub belə məsləhətlər verir. Əslində, Paşinyanın Putin-

lə münasibətlərinin o qədər də yaxşı olduğunu demək mümkün deyil. Hər halda, nə qədər gizlətməyə çalışsa da, tərəflər arasında bir sıra fikir ayrılıqları var. Ancaq bütün bunlarla yanaşı, bu məsələdə Paşinyanın Ukraynanın yeni seçilən prezidentinə məsləhət verməsinə anlam vermək çətin deyil. Ola bilsin, Paşinyan bununla göstərmək istəyir ki, guya Putinlə münasibətləri normaldır. Ya da göstərmək istəyir ki, bu məsələdə buraxdığı səhvlərə görə tənbeh olunub. Hər halda, onun belə müraciət etməsinin arxasında nə dayanır? Belə tövsiyə ilə çıxış etməyin mənası nədir?

Məsələyə münasibət bil-

dirən AMİP-in baş katibi Arzuxan Əlizadənin sözlərinə görə, bunda Paşinyanın bir neçə məqsədi ola bilər: "Əvvəla dövlət başçısının belə açıq formada məsləhətlə çıxış etməsi siyasətçiyə yaraşan hal deyil. Özü də Paşinyan rəqibində olan dövlət başçısı bu haqda danışmasa yaxşıdır. Danışsasa, özünü daha güclünc vəziyyətə qoyur. Hansısa təkbətək görüşdə Paşinyan belə bir tövsiyə ilə çıxış etsəydi, bunu anlamaq olardı. Ancaq bu formada danışmaq və bunu anlamaq mümkün deyil. Bu onu göstərir ki, Paşinyan siyasi baxımdan naşı və təcrübəsizdir. Ancaq naşı dövlət başçısı bu cür çıxış edə

bilər. Görünür, Paşinyan öz aləmində fikirləşir ki, Zelenski siyasi baxımdan təcrübəsizdir, o üzəndə belə tövsiyə ilə çıxış edir. Ya da ola bilər ki, Putin haçansa Paşinyanı bərk danlayıb və o buna görə pis vəziyyətə düşüb. Daha sonra nəticə çıxarıb. İstəmir ki, Ukraynanın yeni prezidenti onun vəziyyətinə düşsün. Yaxud da bununla özünü Putinin yanında yaxşı göstərmək istəyir. Buna rəğmən, Paşinyanın Putinlə münasibətlərinin yaxşı olduğunu demək çətin deyil. Ona görə ki, Paşinyan Putinin dostu, keçmiş prezident Robert Köçeryanı hələ də həbsdə saxlayır. Bütün hallarda, Paşinyanın kiməsə sözügedən məsələ ilə bağlı açıq məsləhət verməsi güclünc hal"dır".

Vidadi ORDAHALLI

Məişətimiz üçün elə vacib xidmət növləri var ki, onlar bizim həyatımızın rahatlığını təmin etməlidir. Lakin bəzi hallarda biz bunu hiss edə bilmirik. Çoxmərtəbəli binalarda yaşayan Bakı sakinlərinin ən çox ehtiyacı, tələbatı olan liftidir. Çox təəssüf ki, bu gün Bakının lift təsərrüfatının vəziyyəti elə də ürəkəçən deyil. Şəhərimizin yaşayış binalarında tez-tez xarab olan köhnə liftlər hələ də qalmaqdadır.

"Təsdiqlənən yeni mexanizmlər məhz Bakı Lift İdarəsinin də fəaliyyətində müəyyən qədər müsbət dəyişikliyə səbəb olacaq"

Bu da sakinləri ciddi şəkildə narahat edir. Sakinlərin bundan narahat olmağa əsası var. Bilirik ki, dəfələrlə liftin xarab olması, onu idarə edən trosun qırılması nəticəsində liftdə sonu ölümle nəticələnən hadisələr baş verib. Qəzalı liftlərin insanlara yaşıdığı faciələr bu sahəyə keçmişdə rəhbərlik edənləri deyəsən heç narahat etməyib də. Çünki narahat etsəydi, dövlətin lift təsərrüfatına ayırdığı vəsaitləri şəxsi maraqlarının təminatına deyil, bu sahəyə yönəldər, istifadəçilərin rahatlığını təmin edərdilər.

Gizlin deyil ki, şəhərimizin lift təsərrüfatında bir sıra neqativliklər, konkret olaraq, korrupsiya halları baş verib. Bakı Lift İdarəsinin keçmiş baş direktoru Qüdrət Şükürovun bu sahədəki yarıtmaz fəaliyyəti haqqında kifayət qədər fakt mövcuddur. Baş dövlətin pullarını havaya sovurmağa qarışan Q.Şükürovun yarıtmaz fəaliyyəti şəhərimizin lift təsərrüfatını iflic vəziyyətə salıb.

Qeyd edək ki, son illər medianın gündəmində olan Q.Şükürovun adı korrupsiya cinayətlərində hallandırılıb. O, medianın gündəminə əsasən qızına etdiyi bahalı toyla gəlib. Belə ki, Bakı Lift İdarəsinin keçmiş baş direktoru Q.Şükürovun qızı Aysel Şükürovaya 400 min dollar başa gələn toy etdiyi barədə məlumatlar mətbuatda yer alıb. Onun qızının toyuna 400 min dollar xərclədiyi və 40 min dollarlıq "Love Story" çəkdiyi barədə yazılarla mətbuatla maraqlanan hər kəs tanışdır. Onun qızının Maldiv adalarında bal ayı keçirməsi ilə bağlı xəbərlər də yayılıb və bunu qızı Aysel Şükürova da təsdiqləyib.

Məlum olduğu kimi, fəaliyyətində ciddi nöqsanlara yol verdiyinə və dövlətin pulunu şəxsi məqsədlər üçün, bizne-

sini genişləndirmək, var-dövlətini artırmaq məqsədilə xərclədiyinə, məsul olduğu sahəyə ciddi maddi ziyan vurduğuna görə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin (BŞİH) hazırkı başçısı Eldar Əzizov tərəfindən xeyli müddət əvvəl vəzifəsindən azad edilib. "Bakilifttəmir" istehsalat Birliyinə rəhbərlik etdiyi müddətdə Q. Şükürovun bu sahənin inkişafına heç bir səmərə vermədiyi aydın görsənir.

Onu da bildirək ki, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətində inventarlaşdırma işlərinin aparılması ilə bağlı hüquq-mühafizə orqanlarının iştirakı ilə komissiya yaradılmışdı və yoxlamalar İcra Hakimiyyətinin bütün strukturlarında, o cümlədən, Bakı Lift-Təmir İstehsalat Birliyində aparılırdı.

Mətbuatda qeyd edilənə görə, bir sıra korrupsiya əməllərində iştirak edən Q.Şükürovun korrupsiya cinayətlərinin araşdırılması ilə bağlı cinayət işi açılıb.

Məlum olduğu kimi, ölkənin lift sisteminin inkişafı dövlətin diqqət mərkəzindədir və Prezident İlham Əliyev 5 fevral 2019-cu il tarixində "Azərbaycan Respublikasının şəhər və rayonlarında çoxmənzilli binaların lift təsərrüfatının maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Sərəncam imzalayıb.

Bu günlərdə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə aparatın və struktura daxil təsərrüfat xidmətlərinin rəhbərlərinin iştirakı ilə iş forma və metodlarına, eləcə də neqativ hallar və korrupsiya ilə mübarizə məsələlərinə həsr olunan geniş müşavirə keçirilib. Müşavirədə İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov ölkə başçısının apardığı çoxşaxəli islahatların bir çox neqativ halların qarşısını aldığı və bu sahələrdə şəffaflığın təmin olun-

Eldar Əzizov Bakının lift təsərrüfatında korrupsiya proseslərini gündəmə gətirdi - bir səs-küylü toyun söz-söhbəti yenidən qayıdır...

Rəşad Həsənov: "Həm tez-tez baş verən lift qəzaları, həm bu istiqamətə ayrılan vəsaitlərin səmərəsiz xərclənməsi, həm də bu istiqamətdə korrupsiya hallarının baş verməsi hər kəsi narahat edir"

duğunu bildirib.

O, Prezident İlham Əliyevin dövlət qulluqçuları qarşısında qoyduğu tələblərə toxunaraq bildirib ki, hər bir rəhbər işçi öz fəaliyyətində şəffaflıqla çalışmalı, hər hansı korrupsiya hallarına və pozuntulara yol verməməli, dövlət büdcəsindən səmərəli, düzgün istifadə etməli, ən vacibi isə bütün işlərini "təmiz əllərlə" görməlidir. İcra başçısı hələ də bəzi neqativ halların mövcud olduğunu qeyd edib, belə hallara qarşı ciddi mübarizə aparılacağını və aşkarlanan faktlar barədə hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət ediləcəyini bildirib.

Struktura daxil olan xidmətlərin işlərindən danışan Eldar Əzizov bildirib ki, ölkə başçısının Bakı şəhərinin lift təsərrüfatının yenilənməsi ilə bağlı müvafiq sərəncamının icrası məqsədilə Almaniya Federativ Respublikasının "Wittur Holding GmbH"

şirkəti ilə müqavilə imzalanmasına hazırlıq gedir.

Bakının lift təsərrüfatında neqativ halların mövcudluğu və bu hala qarşı ciddi mübarizə tədbirlərinin həyata keçirilməsinə ehtiyac olduğunu deyən iqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənov "Bakı-Xəbər"ə bildirdi ki, bu sahədə korrupsiya əməllərinə yol verən keçmiş rəhbərə qarşı daha sərt tədbirlər görülməlidir.

"Bu istiqamətdə bir neçə məsələyə toxunmaq istərdim. Birincisi, çox təəssüf ki, hansısa rəhbərlər korrupsiya haqqında danışanda biz də həmin qurumlarda bu cür neqativ halların olduğunu dair fikirlər ifadə etməyə çalışırıq. Bakı Lift-Təmir İstehsalat Birliyinin fəaliyyəti çox nöqsanlı idi və əksər dövlət qurumlarının da fəaliyyətində ciddi korrupsiya faktları var. Bu istiqamətdə kənar nəzarətin təmin olunması

əsas məsələlərdən biridir. Burada həm ictimai nəzarət olmalıdır, həm də bu prosesdə müvafiq funksiyaları həyata keçirən Hesablama Palatasının aktivliyi artmalıdır. Dövlət vəsaitlərinin xərclənməsi zamanı ciddi nöqsanlara yol verilir. Bakının lift təsərrüfatında olan nöqsanların bu gün səsləndirilməsi, eyni zamanda, indi qədər bu istiqamətdə səsləndirilən iradların həqiqiliyini təsdiq edən faktıdır. Məsələ ondan ibarətdir ki, bu günə qədər Bakı Lift-Təmir İstehsalat Birliyinin fəaliyyəti zamanı dövlətə dəymiş zərər necə ödəniləcək? Söhbət təkcə bundan sonra bu sahədə korrupsiya hallarına son qoyulmasından getmir, həm də deyən zərərin ödənilməsindən gedir. Biz dəfələrlə müxtəlif dövlət qurumlarının rəsmilərindən korrupsiya ilə mübarizə ilə bağlı çağırışlar eşidirik, lakin sonra həmin qurumların

fəaliyyətini analiz edəndə məlum olur ki, sadəcə, bu çağırışların çoxu formal xarakter daşıyır. Ümid edirəm ki, bu iradlar artıq tam olaraq nəzərə alınacaq və qurumun fəaliyyətində növbəti dövrlərdə şəffaflıq təmin olunacaq. Ancaq yalnız çağırışla bu problem bitmir, burada ciddi cəza mexanizmləri olmalıdır. Bundan əvvəl ciddi nöqsanlara yol verən və ictimai vəsaitləri mənimsəyən keçmiş rəhbər şəxslərdən bu vəsaitlərin dövlət büdcəsinə qaytarılması mexanizmi müəyyən edilməli və o vəsaitlərin geri qaytarılması təmin edilməlidir. Bu, büdcənin, xalqın vəsaitidir və son qəpiyinə qədər qaytarılmalıdır".

R.Həsənov onu da bildirdi ki, Bakının lift problemi 20 ildən artıqdır mövcuddur. Onun sözlərinə görə, ancaq nədənsə bu məsələyə soyuq yanaşılır, bu məsələyə adekvat reaksiya ortaya qoyulmur və nəticədə də xüsusilə Bakının köhnə yaşayış binalarında liftlə bağlı kəskin problem yaranıb: "Bu gün Bakının köhnə yaşayış binalarında istifadə edilən köhnə liftlər vətəndaşın həyatını, məişətini daha da çətinləşdirir. Vətəndaşlar bu liftlərdən istifadə etməklə həyatlarını risk altına qoyurlar. Həm tez-tez baş verən lift qəzaları, həm bu istiqamətə ayrılan vəsaitlərin səmərəsiz xərclənməsi, həm də bu istiqamətdə korrupsiya hallarının baş verməsi hər kəsi narahat edir. Hazırda tender haqqında yeni mexanizmin təsdiqinə başlanıb. Təsdiqlənən yeni mexanizmlər məhz Bakı Lift İdarəsinin də fəaliyyətində müəyyən qədər müsbət dəyişikliyə səbəb olacaq" - deyərək R.Həsənov vurğuladı.

İradə SARIYEVA

Bəzi yerli KİV-in məlumatına görə, Rübabə Vəliyeva adlı sahibkar "Diqlas" və "Lotos" ticarət mərkəzlərinin rəhbəri Araz Rəhimovə qarşı şok ittihamlar irəli sürüb. A.Rəhimov qanunsuz əməllərdə ittiham edən sahibkar qadın deyir ki, ticarət mərkəzinin rəhbəri ona 500 min dollarlıq ziyan vurub. Qeyd edək ki, məlum yazıda A.Rəhimov ötən ay yanib külə döən "Diqlas" Ticarət Mərkəzinin rəhbəri kimi də təqdim edilir.

Lakin A.Rəhimov mediaya verdiyi açıqlamada bildirib ki, o, yanan "Diqlas"ın bir hissəsinə rəhbərlik edib. Şikayətçi R.Vəliyeva deyir ki, 2010-cu ildən "Lotos" TM-də gəlinlik paltarlarının satışı və kirayəsi ilə məşğul olub: "2015-ci ildə dolların bahalaşmasından sonra işlərim pisləşdi. Həmin vaxta qədər mağazanın icarə haqqında heç vaxt gecikmə yaşamamışdım. Lakin işlərin zəifləməsindən sonra icarə haqqını bir neçə ay vaxtında verə bilmədim. Həmin dövrdə oğlum ağır xəstəliyə tutuldu. Əlimdəki pulu da onun əməliyyatına və müalicəsinə xərclədim. "Lotos"un rəhbəri Araz Rəhimovdan icarə haqqını ödəmək üçün vaxt istədim. O isə qapını plomplayıb mənə vaxt verdi. Təxminən bir həftə sonra icarə haqqını getirdim. Gördüm ki, mağazamda təmizlik işləri aparılır. Mağazada 500 min dollarlıq malım var idi. Hamısı boşaldılmışdı. A.Rəhimov mənə dedi ki, sənın mağazada heç nəyin olmayıb".

R.Vəliyevanın sözlərinə görə, onun malını özündən xəbərsiz yığıb satıblar: "Mənim cəmi 3260 manat icarə haqqı borcum var idi. Bu məbləğə görə mağazamdakı 500 min dollarlıq malımı çıxarıb satıblar. Bu, özbaşınalıqdır, özge malını mənimsəməkdir".

Xanım sahibkar qeyd edir ki, daha sonra məsələ ilə bağlı Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəisi Mirqafar Seyidovun qəbulunda olub. M.Seyidov onu dinləyib və şikayətinin araşdırılması üçün Nizami Rayon Polis İdarəsinin rəisi Nofəl Məhərrəmovə tapşırıq verib. Polisin işə qarışmasından sonra R.Vəliyevanın mallarının bir qismi qonşu "Diqlas" TM-də tapılıb. Polis əməkdaşlarının müşayiəti ilə R.Vəliyevanın başqa sahibkarlara satılmış malları aşkarlanıb, şəkilləri çekilib: "Nofəl Məhərrəmovun tapşırığından sonra bir tədqiqatçı ilə getdik indi yanib külə dönmüş "Diqlas" Ticarət Mərkəzində

Yanmış "Diqlas"ın sahibi Araz adlı şəxsə qarşı icarədar sahibkarın 500 min dollarlıq iddiası..

üç mağazada mənim mallarımı tapdım, şəkillərini çəkdik. Oradakı sahibkarlar dedilər ki, onlar geyimlərin kimin olduğunu bilmirlər, gətirib satıblar, onlar da alıblar. Daha sonra getdik "Lotos"da boş mağazanı çəkdik. Müdiriyyət polisin qabağına çıxmadı. Bundan sonra N.Məhərrəmovun qəbulunda Araz Rəhimovla üzləşdik. O, polis rəisinin yanında mənə və rəisə söz verdi ki, məsələni həll edəcək. Demişdi gedib mallarıma baxım, görüm nə çatışmır. Baxdım ki, mallarımın cəmi 10 faizini qaytarıb yerinə qoyublar. Mən də buna görə A.Rəhimovə razılaşmadım və mallarımın hamısını tələb etdim".

Sahibkar xanım deyir ki, bundan sonra bütün aidiyyəti qurumlara dəfələrlə şikayət edib, işin araşdırılmasını tələb edib, A.Rəhimovun qanunsuz əməlinə görə cənayət işi açılmasını tələb edib, lakin heç bir nəticə yoxdur.

Xanım sahibkar deyir ki, onun şikayətinə yenidən ədalətli şəkildə baxılmasa, Prezident Administrasiyasının qarşısında özünə qəsd edəcək.

Göründüyü kimi, iri ticarət obyektinin rəhbəri kimi tanınan A.Rəhimovla bağlı olduqca ciddi ittihamlar ortaya qoyulub. Bəs maraqlıdır, iş adamının özünün bu məsələyə münasibəti necədir?

Çox çətinliklə olsa da, A.Rəhimovun özü ilə əlaqə yarada bildik. İş adamı "Bakı-Xəbər"ə

fikirlərinin təhrif olunmayacağı təqdirdə danışmağa razılaşdı. Biz də onun fikirlərini olduğu kimi dərc edəcəyimizə söz verdik. A.Rəhimov açıqlamasını media əhlindən gileylə başladı: "Mən bir iş ada-

instansiya qalmayıb: "Görüblər ki, şər atır, ona görə də dedikləri təsdiqini tapmayıb. İndi də bu yalanlarını media vasitəsilə cəmiyyətə təqdim edir. Onun belə daş-qaşı varyıdlsa, satıb elə icarə pulunu ve-

Mamed məndən xahiş etdi ki, qadına 10 min borc verim ki, gedib mal vursun. Baxdım ki, pulu vermək istəmir. Düz bir ildən sonra ondan pulumu istəyəndə dedi ki, bəs bu, Bəy Mamedin pulu deyil? Dedim, ay

nunla da razılaşmadı. Sonra gəldi ki, mənim dükanımdan "Svrovski" qaşlarım götürülüb. Bu şantaj üsulu ilə çalışdı ki, mağazasını açırsın, qalan borcunu da ödəməsin. Mənim özüm ibadət edən adamam.

miyam. Heç vaxt da reklam olunmağı xoşlamamışam. Mənim adım "Diqlas"ın yanmasından sonra daha çox gündəmə gəlməyə başladı. Dəfələrlə media mənsublarına desəm də, mənə yenə də "Diqlas"ın sahibi kimi təqdim edirlər. "Lotos" ticarət mərkəzinə mən rəhbərlik edirəm, amma "Diqlas"ın bir hissəsinə rəhbərlik məndə olub. Yəni mütləq idarəçiliyə sahib deyildim. Görünür, fikirləşirlər ki, yıxılana balta çalmaq lazımdır. Bəziləri fürsətçil davranır, "Diqlas"dakı yangından sonra belə şantajlara əl atırlar ki, bizdən nəse qopara bilsinlər".

A.Rəhimov deyir ki, özünü zərərçəkən kimi təqdim edən R.Vəliyevanın şikayət etmədiyi

rərdi də. Özü dili ilə deyir ki, 3260 manat icarə borcu olub. Gəlin 60 kvadratlıq istənilən bir gəlinlik mağazasını audit edək. Görək ora 500 min dollarlıq mal yığmaq olarmı? O, heç satıcılarının pulunu vermirdi. Bu məsələni bütün polis instansiyaları araşdırıb. Onun icarə borcu vardı, uzun müddət yoxa çıxdı, biz tapıb pulu ala bilmirdik. Axırda məcbur qalıb öz satıcıları və qonşu mağazaların iştirakı ilə onun mallarını aktlaşdıraraq götürdük ki, icarə pulunu götürəndə qaytararaq. Orada ancaq gəlinlik paltarları olub".

A.Rəhimov deyir ki, bu xanımı əslən naxçıvanlı olan tanınmış iş adamı Bəy Mamedin vasitəsilə tanıyıb: "O vaxt

xanım, Bəy Mamedin pulu mənim kassamda nə gəzir? Mamedə dedim ki, pulun var da, gətir indi sən ver onun əvəzindən, qoy sənə borclu qalsın. Bəy Mamed də qoşuldu ona, başladı mənimlə qırqın etməyə. Həmin pulu iki ilə bu qadından ancaq aldım. Sonra üç ay icarə haqqını vermədi. 3260-a çatanda onun mağazasını bağladım. Dedim pulu gətirməsən mağazanı açmayacam. Başladım şikayətə. Həmin vaxt Nizami rayonunun polis rəisi olan Nofəl Məhərrəmov məni çağırdı ki, bunu yola ver. Gedib Nərimanovun icra başçısının da yanına xahiş etmişdi. Dedim yola verərəm, amma icarə pulunu vaxtli-vaxtında versin. Bu-

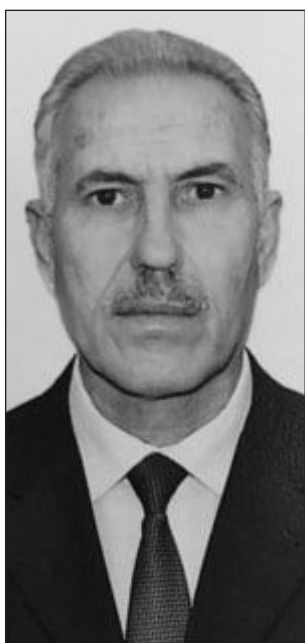
İndiyə kimi bir adam deməyib ki, Araz müəllimin obyektində kiminsə malı oğurlanıb. Buranın dörd bir tərəfi kamerasıdır. Mühafizə xidmət göstərir, hansı oğurluqdan söhbət gedə bilər? Bütün vasitələrlə ona xəbər göndərdim gəlmədi.

Məlum oldu ki, bu adam, əslində, borcluların əlindən qaçır ki, onu tapa bilməsinlər. Hamıya da deyirmiş ki, Arazdan pulu alıb, sizin borcları bağlayacağam. Bir ondan soruşun görək, 500 min dollarlıq daş-qaşı Azərbaycana hansı vasitələrlə gətirib? Bunun gömrük bəyanaməsi varmı? Bir sözlə, böhtan və şantajdır".

Məhəmmədli
QƏRİBLİ

Bu günlərdə Bakının tanınmış məktəblərindən biri olan 162 sayılı orta məktəbdə baş vermiş şagird intiharından sonra müxtəlif səviyyələrdə məktəb-şagird, müəllim-valideyn münasibətlərinin müzakirəsi başlayıb. Hamının fikri tam kamil olmasa da, hər kəsin mövqeyində milli təəssübkeşlik, təhsilə yanaşma, cəmiyyətimizin gələcəyi sarıdan bir narahatlıq olduğunu görürük. Əksər müşahidəçilər Təhsil Nazirliyinin son illərdəki təhsil islahatlarının məqbul və ümidverici olması nöqtəsində birləşir, lakin prosesin daha da irəli aparacağı vacib sayırlar. Bu yöndə "Məktəb direktoru necə olmalıdır" müzakirələrindən tarix müəlliminin maraqlı yazısını oxucu müzakirəsinə veririk. Yazılanlarla razılaşmayanlar olarsa, digər reaksiyalara da yer ayıra bilərik. Zəngilan rayonu 4 sayılı tam orta məktəbinin tarix müəllimi Quliyev Musa Yusif oğlu yazır:

Məktəb direktoru rəhbər yox, məhz idarəedici..

Hər bir direktor işi elə qurmalıdır ki...

"Təhsil cəmiyyətin tərkib hissələrindən biridir. Təhsildən danışarkən ulu öndər Heydər Əliyevin təhsilə, müəllim peşəsinə verdiyi qiyməti, dəyəri mütləq vurğulamaq lazımdır: "Təhsil millətin gələcəyidir", "Təhsil xalqımızın bu günü, millətimizin, dövlətimizin gələcəyi üçün ən vacib bir sahədir", "Mən müəllim peşəsindən üstün peşə tanıyıram".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2013-cü il 24 oktyabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası" sənədində təhsilin keyfiyyəti başlıca strateji prioritet elan olunmuş, ümumtəhsil müəssisələrinin şagird və məzunlarının keyfiyyət göstəricilərinin yaxşılaşdırılması aktual məsələ kimi irəli sürülmüşdür.

Ölkəmiz üçün müasir düşüncəli və rəqəbətbəliyyətli insan kapitalının formalaşdırılmasında ən kütləvi təhsil sahəsi olan ümumi təhsil xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Ona görə də ümumi təhsilin səmərəlilik və effektivliyinin yüksəldilməsi, şagirdlərin dövrün çağırışlarına uyğun keyfiyyətli təhsillə əhatə olunması, onların cə-

miyyətdə tələbyönlü şəxsiyyət, vətənpərvər ruhlu yetkin vətəndaş kimi tərbiyəsi daim diqqət mərkəzinə çəkilən mühüm vəzifə hesab olunmuşdur.

Azərbaycanda dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra ümumi təhsilin inkişafına dövlət qayğısı xeyli güclənmiş, onun mütləq dünyəvi təcrübəsi zəminində məqsəd, məzmun və mahiyyət baxımından yenidən qurulması, habelə şagird nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsində müasir texnologiyaların tətbiqi istiqamətində islahat xarakterli tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlanmışdır. Qeyd olunanları nəzərə alaraq, ümumi təhsil sahəsində müasir dövrün çağırışlarına əsaslanmaqla inkişafı şərtləndirən keyfiyyət dəyişikliklərinə nail olmaq və bu prosesdə yerli təhsil idarəetmə orqanlarının, məktəb pedaqoji kollektivlərinin imkanlarını səfərbər etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi tərəfindən 2017-2018-ci dər il ölkənin dövlət ümumtəhsil müəssisələrində "Təhsildə keyfiyyət ili" elan olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin 14 avqust 2018-ci il tarixli əmrilə ümumi təhsil (haqqında) sahəsində

2018-2019-cu dər ilinin prioritet fəaliyyət istiqamətləri təsdiq olunmuşdur. Konseptual xarakter daşıyan ümumi təhsilin müasir tələblərə uyğun inkişafına təminat verən bu əmrə təhsilin keyfiyyəti ilə bağlı nazirliyin fəaliyyət planında nəzərdə tutulmuş mahiyyətə inkişaf yönümlü tədbirlərin 2018-2019-cu dər ilində də davam etdirilməsi qeyd olunmuşdur.

XXI əsr həyatımızın bütün sahələrində yeni nailiyyətlərə yol açmış,

müşayiət edir, eyni zamanda, qabaqlayıcı ideyaları, tədbirləri ilə ona töhfələr verməklə irəliləyişlərinə yol açır. Ölkəmizin də təhsil həyatında bu dəyişiklik baş verməkdədir. Müasir texnoloji yeniliklərlə əhatə olunduğumuz dünyada hər bir cəmiyyətin inkişafı, ilk növbədə, müasir tələblərə uyğun yüksək bilik və bacarıq potensialına malik kadrların mövcudluğundan asılıdır. Bu səbəbdən də Azərbaycan hö-

liyyət strategiyalarımızı qura bilirik. İndiki halda mövcud imkanlardan daha səmərəli istifadə edərək az risklərlə nəticələrə çatmaq üçün strategiyalar qurmalı, əldə olunan nəticələr əsasında ciddi təhlillər aparmalıyıq. O zaman təhsilin bir atributu kimi keyfiyyət amilindən daha uğurla istifadə edə biləcəyik.

Global dünyanın inkişafı məktəbin qarşısında daha ciddi vəzifələr qoyur. Başqa sözlə, məktəb

kimi məsələlərlə bağlıdır.

Təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsində ən vacib şərtlərdən biri və əsas məktəbdə idarəetmənin demokratik ruhda, demokratik qaydada təşkil edilməsidir. Bu mühtəvin yaradılması birbaşa məktəb direktorunun işidir. Heç kim məktəb direktoru doğulmur, əsl direktor olmaq işə mümkündür. Məktəbin demokratik idarə edilməsində konkret qayda, "resept" yoxdur. Bu işdə mövcud şərait nəzərə alınmaqla, müxtəlif variantlardan istifadə edilə bilər. Əsas məsələ direktor başda olmaqla məktəb kollektivinin işi düzgün qurması, yeniliyin tətbiq edilməsidir. Əslində, hansı yeniliyin tətbiq edilməsindən asılı olmayaraq, məktəbdə uğurun qazanılması birbaşa işin qurulması səviyyəsindən və idarəetmənin təşkilindən asılıdır.

Təhsildə keyfiyyətin artırılmasında mühüm şərtlərdən biri də məktəb-müəllim-valideyn münasibətlərinin düzgün, normal qurulmasıdır. Məktəbin qarşısında duran vəzifələrin yerinə yetirilməsində, həyata keçirilməsində məktəbin valideynlərlə əməkdaşlıq etməsinə xüsusi ehtiyac yaranır. Təhsilin keyfiyyətli olması valideynlərlə əlaqələrin davamlı olmasından çox asılıdır. Məktəb, ilk növbədə, fəaliyyətinin mühüm istiqamətlərindən biri kimi bu əlaqələrin yeni xarakter almasına çalışmalı, valideynlərlə ardıcıl maarifləndirmə işləri apararaq, onların məlumatlı fəal bir icmaya çevrilməsinə səy göstərərək məktəbin işlərinin planlaşdırılması, təşkili və idarə olunmasında onların maraqlı olan tərəf kimi əməkdaşlığının yaranmasına nail olmalıdır.

Bu mənada məktəb öz tərəfdaşı ilə əlaqələrinin sıx olmasında maraqlı tərəflərdən biri kimi daha fəal olmalı, təşkilatçı, maarifləndirici funksiya daşımaqla fəaliyyətini qurmalıdır. Bu tədbirlərin həyata keçirilməsində təlim-tərbiyə işləri üzrə direktor müavini, sinif rəhbərləri, məktəb psixoloqu UBT-nin məktəb rəhbərliyi ilə sıx əlaqəli şəkildə fəaliyyətlərini qurmalıdır. Bütün bunlara əməl edildiyi halda, təbii ki, məktəbdə təhsilin keyfiyyətinin artırılmasına nail olmaq olar".

kuməti vətəndaşları üçün dünya standartlarına cavab verən yüksək səviyyəli təhsil imkanlarını yaratmaq istiqamətində ciddi addımlar atmaqdadır. Bu addımlar Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasında olan (2013), "Azərbaycan Respublikasının Milli İqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi"ndən (2016) irəli gələn vəzifələrin həlli istiqamətində islahat tədbirləri kimi həyata keçirilir. "Təhsil haqqında" Qanunda edilməyi dəyişikliklər də ölkə vətəndaşlarının təhsil şəraitini daha da yaxşılaşdırmaq missiyasından irəli gəlir.

Məlum olduğu kimi, islahatdan irəli gələn vəzifə kimi təhsilin müxtəlif pillə və səviyyələri üzrə keyfiyyət standartlarının hazırlanması üzərində işlər davam etdirilir. Bu standartların hazırlanması istifadəyə verilməsi fəaliyyətimizi keyfiyyət baxımından izləməyə, dəyərləndirməyə imkan verəcək. Lakin nəzərə almaq lazımdır ki, bu gün təhsil sahəsində müxtəlif səviyyələr üzrə standartlardan, eləcə də mexanizmlərdən istifadə olunur. Biz onların əsasında məqsədlərimizi, gözlənilən müvafiq nəticələrimizi konkretləşdirə və fəa-

Məişət zorakılığına məruz qalmış qadınlara ilkin yardımın edilməsi vacib amillərdəndir. Qadın uşaqlarla təkbaşına qaldıqda və ya evdən qovulanda ona dost-taşışi və ya doğmaları tərəfindən yardım edilə bilər. Ancaq elə ailələr var ki, o, məişət zorakılığına məruz qalsa da, müxtəlif səbəblərdən doğmalarının evinə gedə bilmir. Belə olan halda, həmin qadın ya yoldaşının zorakılığına dözmək məcburiyyətində qalır, ya da həyatına son qoyur.

Bu kimi halların yaşanması üçün sığınacaq mərkəzləri mövcuddur. Ölkədə sığınacaq mərkəzləri mövcud olsa da, onların sayı yetərinə deyil. Yalnız bir neçə vətəndaş cəmiyyəti təsisatının nəzdində sığınacaq mövcuddur. Təbii ki, həmin sığınacaqlarda da zorakılığa məruz qalan şəxs uzun müddət saxlana bilmir. Həm də onların şəraiti buna imkan vermir. Bəzi hallarda qeyri-dövlət yardım mərkəzləri öz fəaliyyətlərini davamlı olaraq təşkil edə bilmirlər. Əsas problem də onların maliyyələşdirilməsi ilə bağlı olur.

Xatırladaq ki, 2010-cu ildə ölkə başçısı İlham Əliyev tərəfindən məişət zorakılığının qarşısının alınması ilə bağlı qanun imzalanıb. Bu illər ərzində bəzi işlər görülüb. Bu qanuna sığınacaqın yaradılması və idarə olunması da dəxildir.

Ancaq dövlət sığınacaq mərkəzləri olarsa, bu sahədə hər hansı bir problem yaşanmaz. Zorakılığa məruz qalan şəxs rahat şəkildə dövlət sığınacaq mərkəzinə sığınıb, dövlərin onun üçün yaratdığı şəraitdən yararlanar.

Dövlət sığınacaq mərkəzlərinin nə səbəbdən yaradıldığını öyrənmək üçün aidiyyəti qurumlara müraciət etdik. **Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin** İnformasiya və analitik araşdırmalar şöbəsinin müdiri **Elgün Səfərov** bildirdi ki, müasir dövrdə dövlət sığınacaqlarının yaradılmasına ehtiyac var: "Dövlət sığınacaqlarının yara-

dilmasının əsas məqsədi zorakılığa məruz qalan, eləcə də müxtəlif səbəblərdən oraya yerləşdirilən vətəndaşlara yüksək keyfiyyətli xidmətin göstərilməsidir. Bu, Azərbaycanda aktual problemlərdən biridir. İstər evdə, istər məktəbdə, istərsə də kənar yerlərdə məişət zorakılığına məruz qalan uşaqlar tam təhlükəsiz və keyfiyyətli xidməti göstəricilərə malik olan sığınacaqlara yerləşdirilməlidirlər. Bunun üçün də dövlət büdcəsindən maliyyələşən sığınacaqlara ehtiyac var. Bu sığınacaq cinsindən, yaşından asılı olmayaraq, zorakılığa məruz qalan bütün şəxslərin təhlükəsiz evinə çevrilməlidir".

Şöbə müdürü onu da vurğuladı ki, dövlət sığınacaqları yerli icra hakimiyyətlərinin və yaxud da digər dövlət qurumlarının nəzdində beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə fəaliyyət göstərə bilər: "İl ərzində məişət zorakılığı kimi qeydə alınan 850 hadisədə zərərçəkənlərin 50-60 faizinin sığınacaqla verəldirilməsinə eh-

tiyac yaranır. Onların sığınacaqda formalaşması və gələcəkdə cəmiyyətə inteqrasiyaları üçün müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi zəruridir. Qanunvericilikdə sığınacaqların yaradılması ilə bağlı müddəalar öz əksini tapıb. Ona görə də Azərbaycanda dövlət sığınacaqlarının yaradılması prioritet məsələlərdən biri olmalıdır”.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin mətbuat katibi Fazil Talıblının sözlərinə görə, bu məsələ nazirliyin diqqətindədir və yaxın zamanlarda bu barədə ictimaiyyətə geniş məlumat veriləcək.

"Təmiz Dünya" İctimai Birliyinin sədri Mehriban Zeynalova qeyd etdi ki, siğınacaqların tikilməsi yaxşı haldır. Bir sıra ölkələrdə dövlət siğınacaqlar mövcuddur: "Ölkəmizdə dövlət siğınacaqlarının yaradılmasına ehtiyac var. Bu gün ölkədə siğınacaq sayı azdır. QHT-lər tərəfindən yaradılmış siğınacaqlar var. Bu siğınacaqlara meşet zorakılığından əziyyət çəkənlər gəlir. Ümumiyyətlə, hər xırda konfliktə görə siğınacağa gəlmək düzgün deyil".

M.Zeynalova hesab edir ki, eyni formatlı sığınacaqlar yaradılmamalıdır: "Azərbaycan mühiti üçün düşünmə evlərinin yaradılmasına ehtiyac var. Əgər orada təqib vox-

**Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri
üzrə Dövlət Komitəsi - Elgün
Səfərov: "Qanunvericilikdə
sığınacaqların yaradılması ilə
bağlı müddəalar öz əksini tapıb"**

**Əmək və Əhalinin Sosial
Müdafiəsi Nazirliyi - Fazil Talıblı:
"Bu məsələ nazirliyin diqqətindədir"**

Mehriban Zeynalova: "Ölkəmizdə
dövlət sığınacaqlarının
yaradılmasına ehtiyac var"

Aytəkin Kamranqızı: "Gələcəkdə dövlət sığınacaq mərkəzləri yaradılsa, o qurum beynəlxalq standartlara cavab verməlidir"

dursa, sadəcə başqa şəxslərdir".

Sosioloq Aytəkin Kamranqızı bizimlə söhbətində qeyd etdi ki, dövlət sığınacaq mərkəzlərinin yaradılmasına ehtiyac var. Bu gün məişət zorakılığından əziyyət çəkənlərin sayı az deyil. Onların arasında elələri var ki, QHT-lər tərəfindən yaradılmış sığınacaq mərkəzlərindən xəbərləri yoxdur, ya da həmin mərkəzlərin dövlət nəzarətində olmadığını bildiyi üçün, ora getməyə ehtiyat edirlər. Bu səbəbdən dövlət

bdir".

Sosiooloq Aytəkin Kamranqızı bizimlə söhbətində qeyd etdi ki, dövlət sığınacaq mərkəzlərinin yaradılmasına ehtiyac var. Bu gün meişət zorakılığından əziyyət çəkənlərin sayı az deyil. Onların arasında elələri var ki, QHT-ər tərəfindən yaradılmış sığınacaq mərkəzlərdən xəbərləri yoxdur, ya da həmin mərkəzlərin dövlət nəzarətində olmadığını bildiyi üçün, ora getməyə ehtiyat edirlər. Bu səbəbdən dövlət

siğınacaq mərkəzlərinin yara-
dılmasına ehtiyac var: "Hənsi-
sa zorakılığa, şiddətə məruz
qalan bığarələr, ən azı, küçə-
lərdə qalmaz, pis yollara
düşməz, ölkədən getməz, inti-
har etməzlər. İnsan ələcsiz,
ümidsiz qaldıqda, döycəyi
qapı olmadıqda, təhlükəli ad-
dımilar ata bilər. Əgər belə
siğınacaqlar fəaliyyət göstə-
rərsə, o da mümkündür ki, kö-
məksiz şəxs daimi siğınacağın
sakinə olmasın; müəyyən bir
müddətdə özünü toparlayan-
dan sonra geriye qayıtmaq
imkanı qazansın".

Həmsöhbətimiz hesab edir ki, gələcəkdə dövlət sığınacaq mərkəzləri yaradılsasa, o qurum beynəlxalq standartlara cavab verəməlidir: "Həmin mərkəzdə psixolog, sosioloq, təlim-tərbiyə üzrə mütəxəssislərin fəaliyyəti, rolu çox vacibdir. Zorakılıq qurbanlarının normal həyata adaptasiyası üçün müxtəlif layihələr həyata keçirilməlidir".

A.Kamranqızı onu da vurğuladı ki, gələcəkdə yaradılacaq dövlət sığınacaq mərkəzləri təkcə paytaxt Bakıda deyil, bölgələrdə də fəaliyyət göstərməlidirlər. Nəzərə almaq lazımdır ki, bəzi şəxslər rayondan Bakıya gələ bilmirlər. Bu cür şəxsləri də nəzərə alıb bölgələrdə də dövlət sığınacaq mərkəzi yaradılmalıdır.

Günəl CƏLİLOVA

Dənizkənarı ərazidə yaşayan insanların üzleşdiyi problemlərdən biri də üfunət qoxusudur. Çirkli suların dənizə axıdılması həm həmin ərazidə üfunətli iynin yayılmasına səbəb olur, həm də çirkli suyun dənizə axıdılması bir sıra xəstəliklərin yayılmasına səbəb olur.

Bu hal ən çox Bakının Pır-şağı qəsəbəsində də qeydə alınır. Qəsəbə sakinləri bildirirlər ki, çirkab suları dənizə axıdılır. Sakinlər özü ilə bərə-ber üfunətli qoxunu və xəstəlikləri də dənizə daşıyan bu suyun illərdir dənizə axıldığını iddia edirlər.

Nəzərə almaq lazımdır ki, yay vaxtı ən çox üz tutulan yerlərdən biri də məhz Qızılqum çimərliyidir. Ancaq indi

bu çimərlik çirka b sularının toplandığı məkana çevrilib. Sakinlər bildirirlər ki, yay fəslində çirka b sularının iyindən çimərlik ərazisindən istifadə etmək mümkün olmur.

Qeyd edək ki, inkişaf etmiş ölkələrdə çirkli sular üçün xüsusi yerlər nəzərdə tutulub. Həmin yerə axıdılan kanalizasiya sularındakı infeksiyalar zərərsizləşdirildəndən sonra həmin sular okeana, ya da

dənizə axıdılır.

Ancaq bizdə isə çirkli sular birbaşa dənizə axıdılır. Nəzərə almaq lazımdır ki, qarşıdan yay fəslı gəlir və insanlar istirahət etmək üçün dənizə yollanacaq. Qeyd etdiyimi kim, isti yay günlərində ən çox üz tutulan məkənlərdən biri də Qızılgüm çimərliyidir.

Bakının Pırsağı qəsəbə-sində çirkab sularının nə səbəbdən dənizə axıdılma-sını öyrənmək üçün "Azər-su" Açıq Səhmdar Cə-miyyətinə müraciət etdik. Cəmiyyətin mətbuat xidmə-tinin rəhbəri Anar Cəbrayılı bildirdi ki, sözügedən ərazi ilə bağlı xüsusi layihə var: "Layihəyə əsasən, Corat və Novxanı çimərliyində olduğu kimi, burada da çirkab suları təmizlənərək dənizə axıdı-lacaq. Yeni varadılan sistem

Anar Cəbrayılı: "Pirsağı qəsəbəsi ilə bağlı xüsusi layihə var, layihəyə əsasən, Corat və Novxanı çimərliyində olduğu kimi, burada da çirkab suları təmizlənərək dənizə axıdılacaq"

Rasif Bağirov: "Kanalizasiyanın dənizə axıdılması insan orqanizmində bir çox xəstəlik yarada bilər"

ən son tələblərə cavab və
rəcək. Bununla da dənizə ka-
nalizasiya və çirkab sularının
axıdılması problemi birdəfəlik
həll ediləcək".

Çirkli suların dənizə axı-
dılmasının zərəri haqqında
məlumat verən həkim-eks-
pert Rasif Bağirov bizimlə
söhbətində qeyd etdi ki, bu
gün Xəzər dənizinin suyu
çox çirkəlidir və çimməyə
vararsızdır: "Bu fakt etiraf

edilməlidir. Ən azından, kanallaşdırma xətlərinin Xəzərə axıdılması və dənizin sahil qumunun suya yaxın hissəsinin çirkli olması dənizin suyunu daha da çirkəndirir".

Həmsöhəbətimizin sözlərinə görə, sahil suları da mikro-organizmlərin yaranmasına səbəb olur. Bura mədə-bağırsaq və dəri xəstəliklərinin mənbəyidir: "Bəzən insanların immunitətinin möhkəm olma-

sı onları infeksiyaya yoluxmaqdan qoruyur. Amma dəniz suyunda belə infeksiyon xəstəliklər kifayət qədərdir".

R. Bağırov bildirdi ki, kanalizasiyanın dənizə axıdılması insan orqanizmində bir çox xəstəlik yarada bilər. Çirklı su ağıza keçərək mədə-bağırsaqda infeksiyanın yaranmasına səbəb ola bilər: "Bu özünü qusma və qızdırma ilə büruzə verir. Nəinki mədə-bağırsaq infeksiyası, həmçinin, insan dəri ilə də tənəffüs etdiyi üçün dəri infeksiyaları ilə də qarşılaşa bilər. İnfeksiya baş verərkən laqeyd yanaşılsa, bu, xroniki hala keçə bilər. Əgər infeksiya 14-20 günə sağalsındısa, xroniki halın sağlamlması uzun müddət çəkəcək. Ona görə də uşaqı-böyükü hər kəs diqqətli olmalıdır".

Günəl CƏLİLOVA

TƏBRİK!

Gözəlli bir aləm,
Şəhla şirin baladı.
Üç yaşına çatıbdı,
Yanaqları lələdi.

Gül-çiçəklə oynayır,
Elə bil kəpənəkdi.
Çiçəklərin içində
Ən etirli çiçəkdi.

Nazi sığmır dünyaya,
Atanın sevincidi.
Tanrı qorusun onu,
Çox qiymətli incidi.

Bu gün "Bakı-Xəbər"
qəzetinin baş redak-

tor müavini Tahir Tağıyevin birçə qızı, gözünün nuru, işığı Şəhla balanın ad günüdür. Üç yaşı tamam olan Şəhlanın dünyaya gəlişi ata-anasına, nənə-babasına Allahın ən qiymətli hədiyyəsidir. Şəhlanı ad günü münasibətilə Tahir bəy, anası Jalə xanım, nənələri, babaları, əmiləri, dayıları, əmisi uşaqları Turqut, Günel, Zöhrə və Ərkinaz, bibisi uşaqları Pərviz, Əyyub və Ömər, dayısı oğlu Ələddin ürəkdan təbrik edir, ona cansağlığı, uzun ömür, xoşbəxt və firavan həyat arzulayırlar. Bu təbrikə "Bakı-Xəbər" ailəsi də qoşulur. **Ad günün mübarək, Şəhla bala!**

Elan

Abdullayev Sakit Əmiraslan oğlunun adına, Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Binəqədi qəsəbə bələdiyyəsi tərəfindən 16 iyul 2012-ci il tarixində verilmiş №259 qərar itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kazımova Səlbə Mirağa qızının adına, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Mətbuat pr-ti, məhəllə 501, ev 6A mənzil 13 ünvanına verilmiş qeydiyyat vəsiqəsi (çıxarış) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

"SABA-M" MMC-yə məxsus möhür itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Hacıyev Məmmədəğa Ağarəhim oğlunun adına, Bakı şəhəri, Nardaran qəsəbəsi 837 a ünvanında yerləşən torpağın № 25631 müqaviləsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Əliyev Xəyyam Qalib oğluna Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağabəyova Solmaz Məmmədhasən qızının adına, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, (keçmiş Musabəyov 56) Şərifzadə küçəsi, ev 130, mənzil 23 ünvanının orderi (№ 04159) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Süleymanova Gülnar Sadiq qızına Anadolu Universiteti tərəfindən verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Orucov Hacı Abrek oğlunun adına, Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Abbas Səhət küçəsi, ev 40, giriş 3, mənzil 127 ünvanının çıxarışı (seriya RX № 1433592) itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Məmmədova Ləman Şıxkərim qızının adına, Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Biləcəri qəsəbəsində yerləşən ünvana Binəqədi bələdiyyəsi tərəfindən verilmiş sərəncam itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sem Smitin Bakı konserti gözlənilməz səbəbdən ləğv olundu

Bakı Şəhər Halqası Əməliyyat Şirkəti (BŞH) böyük təəssüflə bildirir ki, Sem Smit yarış həftəsonu, şənbə günü Bakıda konsert proqramı ilə çıxış edə bilməyəcək.

Ötən həftə Cənubi Afrika turunu yanda kəsən britaniyalı müğənni konsert proqramlarına qısa fasilə verdikdən sonra tibb mütəxəssislərinin məsləhətinə əsasən növbəti konsert proqramlarını da ləğv etməli olub.

Nəticə etibarilə, Sem Smit bu həftə Bakıda çıxış edə bilməyəcək. Sağlamlığı hər şeydən vacib sayan BŞH musiqçinin tam sağlamlığı üçün atdığı bu addımı anlayışla qarşılayır və onu dəstəkləyir.

Onu da yaxşı başa düşürük ki, bu xəbər Sem Smitin Bakıdakı azarkeşlərini məyus edəcək. Buna görə də bildirmək istərdik ki, Formula 1 SOCAR Azərbaycan Qran Prisininin hər bir tamaşaçısının möhtəşəm həftəsonu yaşamağını təmin etmək üçün təklif etdiyimiz digər əyləncə proqramları hələ də qüvvədədir.

Sem Smitə şəfalar diləyir və onu tezliklə Bakıda görməyi arzulayıraq.

Makedoniyalı İskəndərin itmiş gəmisi tapıldı

Livanlı dalgıclar qədim Finikiya şəhəri Tirin yerləşdiyi buxtada yeni kəşfə imza atıblar.

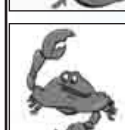
"Ölkə.az" bildirir ki, buxtada 11 batmış trier (gəmi) aşkar edilib. Dalgıç qrupunun rəhbəri Məhəmməd Saruci bəyan edib ki, gəmilər Makedoniyalı İskəndərin donanmasına məxsus olub. Eramızdan əvvəl 332-ci ildə İskəndərin donanması Tir şəhərini mühasirəyə almışdı. Amma güclü fırtına nəticəsində bir neçə gəmi suyun dibinə getmişdi. Cənubi Livanın qədim Abidələr Departamentindən isə bildirilib ki, gəmilər Finikiya gəmiləri ola bilər və başqa dövrə mövcudluğu ehtimal edilir. Hazırda araşdırma aparılır və gəmilərin həqiqətən də Makedoniyalı İskəndərin donanmasına aid olub-olmadığı dəqiqləşdirilir.

Frankofoniya həftələrinin yekun konserti "Bakcell"-in dəstəyi ilə keçirilib

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi "Bakcell" şirkəti Frankofoniya həftələrinin yekunu olan "Quoi? O?? Quand?" adlı konsert proqramının keçirilməsinə dəstək göstərib.

Konsert Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin (ADNSU) nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan-Fransız Universitetinin (UFAZ) tələbələrini iştirakı ilə keçirilib. Tədbirdə ADNSU-nun rektoru, professor Mustafa Babanlı, Fransanın Azərbaycandakı səfiri Orelia Buşez, Yunanistanın Azərbaycandakı səfiri Nikolaos Kanellos, Belçika Krallığının Azərbaycandakı səfiri Bert Şufs, "Bakcell" şirkətinin və Fransız Mədəniyyət İnstitutunun nümayəndələri, həmçinin, UFAZ-ın professor-müəllim heyəti və tələbələr iştirak ediblər. Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin (ADNSU) nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan-Fransız Universiteti (UFAZ) ölkənin ən nüfuzlu təhsil ocaqlarından biridir. Frankofoniya günləri və digər tədbirlərin təşkili vasitəsilə UFAZ fransız dili və mədəniyyətini təşviq edir və tələbələrin bədillik və musiqi bacarıqlarının artırılmasına öz töhfəsini verir. "Bakcell" şirkəti tədbirin sponsoru olaraq Azərbaycan tələbələri və gənclərinə xüsusi diqqət ayırmaqla ölkədə təhsilin inkişafına öz dəstəyini əsirgəmir.

Qoç - Situasiyanın təfərrüatlarını aydınlaşdırın. Rəqibləri geridə qoymaq üçün sürətli, çevik və qıvrıq olun. Qarşınıza konkret məqsəd qoysanız, bir sıra problemləri çətinlik çəkmədən həll edə bilərsiniz.

Buğa - Günün ilk yarısından etibarən fəaliyyətinizə kənar təsirlər olacaq. Bir sıra amilləri mütləq şəkildə nəzərə almalısınız. Mütəhərrik olun, çevik davranın. Eyni vaxtda bir neçə işlə məşğul olmalısınız.

Əkizlər - Mühüm işlərdə bilavasitə iştirak edin. Maraqsız təsir başlayan prosesdən kənarlaşın, fəaliyyət istiqamətini dəyişin. Ümumi fon əlverişli təsir bağışlasa da, strateji səhvlər istisna deyil.

Xərçəng - Günün ilk yarısından etibarən fəaliyyət rejimi vəziyyətdən asılıdır. Formalaşan şəraitin nüanslarını nəzərdən qaçırmayın. Yeni təəssürlərə, maraqlı ünsiyyətə, variantların müqayisəsinə ehtiyac duyulur.

Şir - Yaxın gələcəklə bağlı planlar qurarkən tələskənliyə yol verməyin. İndinin özündəki vəziyyət tam aydın deyilsə, qərarlar çiy və natamam təsir bağışlaya bilər. Axşam saatlarında stressdən qurtulmağın yollarını arayın.

Qız - İstənilən işin effektivliyi sizin şübhə səviyyənizdən asılıdır. Bir variantı seçin, onu reallaşdırmaq üçün bütün imkanlardan yararlanın. Sizin haqqınızda kimin nə fikirləşəcəyini uzun müddət təhlil etməyin.

Tərəzi - Günün ilk yarısından etibarən işlərinizdə ciddi maneələr və sədlər yaranmayacaq. Həlli mümkünsüz təsir başlayan problemlər yoxdur. Qərarların bir çoxunu intuitiv qəbul etməlisiniz.

Əqrəb - Cari işlərdə ləngimələrə yol verməyin. Təşəbbüskar olun, situasiya sizə qərarlarınızı və addımlarınızı diqqət etməməlidir. Təəssürləriniz bol, əsəbləriniz tərmdirsə, sakitləşin. Təminatlı olsanız, daha ciddi uğurlara nail ola bilərsiniz.

Oxatan - Birgə fəaliyyət, fikir mübadiləsi önəmli məsələlərdir. Problemləriniz və çətinliklərinizlə bağlı inandığınız insana, tərəfdaşa xəbər verə bilərsiniz. Mənasız söhbətlərə qatılmayın. İlk baxışda yaranan təəssürat sizi yanıltmasın.

Oğlaq - Səhər saatlarından etibarən işlərinizdə aktiv olun. Ani çətinliklər sizi yolunuzdan sapdırmayın. Məqsədə çatmaq üçün əzməli çalışın, irəliləyişlərə nail olun. Xırdalıqlara və təfərrüatlara diqqət yetirin.

Dolça - Günün ilk yarısındakı proseslərdə harmoniya müşahidə olunur. Həddən artıq mürəkkəb layihəyə başlamaq məsləhət deyil. Nə ilə məşğul olacağınızı bilmirsinizsə, intuisiyanıza güvənin.

Balıqlar - Problemlərin birmənalı həllərini arayırsınızsa, məhsuldar zaman deyil. Yaşanan situasiyalar qarışıqdır. Etibarsızlıq, nıqaranlıq hissləri yarana bilər. Belə şəraitdə səhvlər, qərribə qərarlar riski artır.

Qoroskop Rusiya və Qərb astroloqlarının proqnozları əsasında hazırlanıb

Eşşək boyuna görə rekordlar kitabına düşə bilər

Britaniyanın Linkolnşir qraflığında yaşayan "Derrik" adlı eşşək öz həmcinsləri arasında ən böyük olduğuna görə rekordlar kitabına düşə bilər.

Onun boyu 170 santimetrdir, lakin bu rəqəmin artmaq ehtimalı çoxdur. Çünki, "Derrik" hələ 5 yaşındadır. Eşşəklərin boy artımı isə 7 yaş qədər davam edir. "Derrik həmcinsləri arasında" Ginnəsin Rekordlar Kitabına adı yazılmış "Romulus"-dan 3 santimetr geri qalır. Lakin qoruq sahibləri əmindirlər ki, "Derrik"-in boyu tezliklə "Romulus"-dan daha uca olacaq.

Hazırladı: Ramil QULİYEV

Baş redaktor: Aydın Quliyev

Baş redaktorun müavini:
Tahir Tağıyev

Redaksiyanın ünvanı: Bakı şəhəri,
Mətbuat pr. 529-cu məhəllə, 6-cı mərtəbə
Tel-faks:
510-87-40; 510-87-38; 510-87-39

e-mail: azer22@mail.ru

Reyestr № 0106-P219-45846

Qəzet həftədə 5 dəfə çıxır.
(Bazar və bazar ertəsindən başqa).
«BZ»-də çap olunur.

Sifariş: №2514

Tiraj: 3050

Qəzetdə «Olaylar» və «Trend» informasiya agentliklərinin materiallarından istifadə edilir.

Reklam mətninə görə qəzet məsuliyyət daşıyır.